

Observatori de la vinya, el vi i el cava

INFORME núm. 2

juny 2014

INTRODUCCIÓ

1. DADES AGRONÒMIQUES
2. DADES VINÍCOLES
3. EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM
4. DESCRIPCIÓ I PRINCIPALS RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL PREU DEL RAÏM DE VINIFICACIÓ A LA VEREMA 2013 EN L'ÀMBIT CATALÀ
5. ANÀLISI ECONOMICOFINANCERA D'INDÚSTRIES DEL SECTOR VINÍCOLA CATALÀ I ESPANYOL.

Informe sobre el sector vitivinícola a Catalunya Juny 2014.

Autors:

Cristina Escobar (CREDA – UPC – IRTA) (cristina.escobar@upc.edu)

José M. Gil (CREDA – UPC – IRTA) (chema.gil@upc.edu)

Coordinador:

Francesc Xavier Agell (INCAVI) (xagell@gencat.cat)

Amb la col·laboració de:

Josep Santamaria (DAAM) (josep.santamaria@gencat.cat)

El document està subjecte a la llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObres DerivadesCompartir 3.0 Espanya de Creative Commons. Així doncs, obliga a citar la font original; no permet obtenir retribució a canvi de distribuir el document, i tampoc permet alterar-la (cal respectar-ne la integritat).

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.
(info.daam@gencat.cat)

ÍNDEX DE CONTINGUTS

I: DADES AGRONÒMIQUES

- Superfície vitícola
- Explotacions vitícoles
- Producció vitícola

II: DADES VINÍCOLES

- Producció de vi
- Especialització en la producció de vi i denominacions d'origen

III: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

- Preus en establiments comercials d'alimentació

IV: DESCRIPCIÓ I PRINCIPALS RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL PREU DEL RAÏM DE VINIFICACIÓ A LA VEREMA 2013 EN L'ÀMBIT CATALÀ

- Introducció
- Metodologia
- Resultats
- Conclusions

V: ANÀLISI ECONOMICOFINANCERA D'INDÚSTRIES DEL SECTOR VINÍCOLA CATALÀ I ESPANYOL

- Objectius
- Índex de continguts
- Metodologia
- Presentació dels comptes: definicions
- Càlcul de ràtios: definicions
- Resultats dels comptes
- Resultat de les ràtios
- Conclusions

Introducció

Aquest informe correspon a la vint-i-sisena publicació de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava de Catalunya, després de set anys en funcionament. Aquesta trajectòria ja permet establir sèries cronològiques de recorregut, tasca que anuncio que serà objecte de futures publicacions.

En aquest informe, els blocs I, II donen continuïtat a l'informe 2 del 2013. Aquests blocs actualitzen les estadístiques vitícoles i vinícoles del conjunt de Catalunya i de les denominacions d'origen catalanes. A la darrera campanya, destaca un creixement molt notable en la producció de vi, que es posiciona en el màxim obtingut des de l'any 2005. L'increment interanual ha estat del 35,3%, molt elevat atès que l'any anterior la producció de vi també va ser excepcionalment baixa.

En el bloc III es presenta l'observació dels preus de vi i cava embotellat en establiments comercials, tal com s'estableix periòdicament. Els preus al consum pel conjunt de productes cauen molt lleugerament respecte a l'any anterior.

A continuació, en el bloc IV, es realitza una descripció dels principals resultats de l'estudi, encarregat per l'Observatori de la vinya, el vi i el cava, en el qual es realitza una avaluació del preu del raïm a la verema 2013 en l'àmbit català. Els resultats posen de manifest com el preu global de raïm a Catalunya pateix una lleugera davallada respecte a l'any anterior.

Per finalitzar, en el bloc V es presenta una anàlisi econòmica i financera de les indústries elaboradores de vi a Catalunya i a Espanya per a l'any 2012. Aquesta anàlisi es basa en la informació comptable de les empreses del sector i manté l'estructura presentada per l'Observatori en d'altres ocasions. En l'exercici 2012, els resultats econòmics de les empreses vinícoles catalanes i espanyoles han millorat respecte a l'any anterior. Un exemple d'aquesta millora és un resultat de l'exercici positiu per al conjunt d'empreses catalanes.

Francesc Xavier Agell i Tuser

Responsable tècnic de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava

BLOC I: DADES AGRONÒMIQUES

Superfície vitícola

Distribució territorial

La superfície total i en producció de vinya a Catalunya el 2013 es mostra desglossada per províncies a la taula 1. Respecte al 2012, la superfície total a Catalunya ha disminuït lleugerament; concretament la davallada ha estat de 544 ha, xifra que representa una disminució de l'1,0%. Pel que fa a la superfície en producció, la reducció ha estat inferior (-0,2%).

Tarragona és la província amb major superfície de vinya (concentra el 47,5% del total de vinya a Catalunya), seguida de Barcelona (39,9%), Lleida (8,6%) i Girona (4,0%). Aquesta distribució es manté respecte als anys anteriors.

La proporció de vinya en regadiu també es manté respecte a l'any 2012. La majoria de la vinya es conrea en secà (93,5%), excepte a la província de Lleida, on les hectàrees en regadiu gairebé igualen les hectàrees conreades en secà (49,0%).

La superfície en producció a Catalunya representa el 96,0% de la superfície total, i augmenta en 0,7 punts percentuals respecte al 2012.

Taula 1

Superfície de vinya a Catalunya i províncies. Any 2013. Xifres en hectàrees.

Font: Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària (DAAM).

Províncies	Superfície total (ha)			Superfície en producció (ha.)		
	Secà	Regadiu	Total	Secà	Regadiu	Total
Barcelona	21.775	97	21.872	20.703	96	20.799
Girona	2.141	53	2.194	2.102	53	2.155
Lleida	2.415	2.321	4.736	2.300	2.318	4.618
Tarragona	24.923	1.103	26.026	23.995	1.086	25.081
CATALUNYA	51.254	3.574	54.828	49.100	3.553	52.653

Nota₁: les xifres reflecteixen vinya de raïm per a vi

Nota₂: les xifres per a l'any 2013 són provisionals

La superfície de vinya es mostra desagregada per comarques a la taula 2, en la qual es representen les dues darreres campanyes (2012 i 2013). Comparant aquestes dues campanyes, s'observa com la superfície en producció de vinya a Catalunya ha disminuït molt lleugerament (-0,2%).

La variació més important a la baixa, en valor absolut, s'ha donat a la comarca de l'Alt Camp. Concretament, aquesta comarca ha disminuït les seves vinyes en 163 ha. En sentit contrari, el major increment s'ha produït a les comarques del Segrià i de l'Alt Penedès, que augmenten en 144 ha i 138 ha, respectivament. En valor relatiu, destaca un fort increment a la comarca de l'Alt Urgell (+295%).

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Tanmateix, aquesta comarca té una representativitat baixa en el conjunt total de vinya a Catalunya i, per tant, la variació que representa en termes absoluts és baixa.

Taula 2

Superfície de vinya en producció a Catalunya desagregada per comarques. Anys 2012 i 2013. Xifres en hectàrees.

Font: *Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària (DAAM)*.

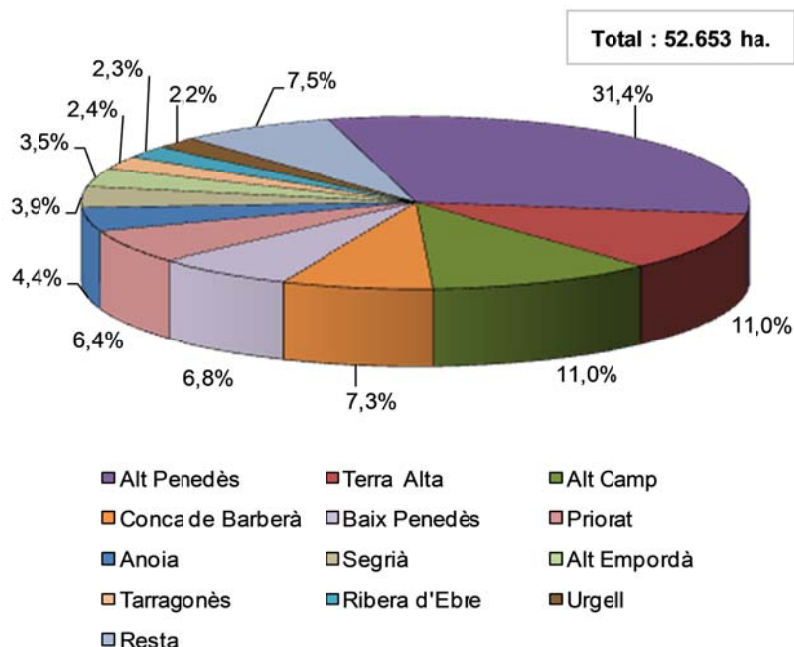
Comarques	Superfície producció 2012 (ha)			Superfície producció 2013 (ha)		
	Secà	Regadiu	Total	Secà	Regadiu	Total
Alt Penedès	16.363	13	16.376	16.498	15	16.513
Terra Alta	5.652	184	5.835	5.612	181	5.794
Alt Camp	5.914	35	5.949	5.752	34	5.786
Conca de Barberà	3.849	26	3.874	3.811	26	3.837
Baix Penedès	3.542	67	3.609	3.492	66	3.558
Priorat	2.780	563	3.343	2.782	569	3.350
Anoia	2.301	6	2.307	2.309	6	2.316
Segrià	32	1.886	1.918	66	1.996	2.062
Alt Empordà	1.747	59	1.806	1.765	52	1.817
Tarragonès	1.330	1	1.331	1.283	0	1.283
Ribera d'Ebre	1.034	226	1.260	1.030	191	1.221
Urgell	985	150	1.135	1.054	110	1.164
Garraf	880	1	881	875	1	876
Garrigues	650	28	677	617	25	642
Noguera	173	219	392	216	166	383
Bages	350	26	376	342	22	365
Baix Llobregat	300	1	301	290	1	291
Baix Empordà	246	1	247	247	1	247
Pallars Jussà	213	21	234	217	18	235
Maresme	183	48	231	178	47	226
Baix Camp	216	3	219	200	4	204
Vallès Oriental	159	0	160	155	1	156
Segarra	119	0	119	109	1	111
Vallès Occidental	45	2	47	41	2	43
Gironès	35	0	35	43	0	43
Baix Ebre	25	13	38	24	13	38
Selva	30	1	31	32	1	33
Alt Urgell	4	0	4	15	0	15
Garrotxa	14	0	14	14	0	14
Montsià	8	2	9	9	2	11
Berguedà	6	0	7	6	0	6
Barcelonès	4	0	4	4	0	4
Pallars Sobirà	2	0	2	1	2	3
Osona	3	0	3	3	0	3
Pla de l'Estany	0	1	1	2	0	3
Pla d'Urgell	1	0	1	1	0	1
Solsonès	1	0	1	1	0	1
Vall d'Aran	1	0	1	1	0	1
Cerdanya	0	0	0	1	0	1
CATALUNYA	49.194	3.581	52.776	49.099	3.554	52.653

Nota₁: les xifres reflecteixen vinya de raïm per a vi

Nota₂: les xifres per a l'any 2013 són provisionals

La distribució de la superfície vitícola a Catalunya es representa a la figura 1. Les proporcions per comarca s'han mantingut respecte al 2011 ([informe 2/2013](#)).

Fig.1
Distribució de la superfície de vinya a les comarques catalanes. Any 2013.
 Font: elaboració pròpia a partir de xifres dels *Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària (DAAM)*.

Denominacions d'origen

A la taula 3 queda reflectida la superfície vitícola inscrita a les denominacions d'origen del territori. Sense considerar les DO Catalunya i Cava, la superfície es torna a reduir en la darrera campanya. No obstant això, enguany, la reducció no és tan forta com a l'any anterior ([informe 2/2013](#))¹. En concret, a la campanya 2012-13, es redueixen 931 hectàrees. Tanmateix, s'ha de puntualitzar que aquesta xifra considera que la DO Alella manté la seva superfície respecte a la campanya anterior². La davallada esmentada es concentra, majoritàriament i de nou, a les DO Conca de Barberà i Penedès, que perden 465 ha i 436 ha, respectivament. A diferència de l'any anterior, enguany, la DO Tarragona no ha reduït la seva superfície, sinó que l'ha augmentada (198 ha).

Pel que fa a les hectàrees totals, quan es consideren les DO Catalunya i Cava, s'observa que la pèrdua d'hectàrees produïda per la resta de DO quedaria compensada per la DO Cava, que incrementa un 3,6% la seva superfície, mentre que la DO Catalunya la manté. Aquesta redistribució de la superfície de les DO, provoca una major coincidència entre els registres de les DO i les

¹ En la campanya 2011-12 es va produir una reducció de 6.475 ha.

² La DO Alella no ha presentat les dades estadístiques de la darrera campanya. En aquest cas, per al càlcul de la variació de les hectàrees totals, s'ha considerat que aquesta DO manté les 314 ha. de la campanya anterior, tal com ha succeït en els darrers anys.

destinacions finals de les produccions.

La proporció que representen les DO s'observa gràficament a la figura 2. En la representació gràfica no s'han tingut en compte les superfícies de les DO Catalunya i Cava. Afegir la superfície total inscrita en aquestes DO podria donar lloc a duplicacions, ja que les finques vitivinícoles poden pertànyer a diverses DO. D'aquesta manera, com s'observa a la figura, la DO Penedès és la que concentra una major superfície; concretament, el 43,6% (campanya 2012-13). Aquesta proporció augmenta 0,2 punts percentuals respecte a la campanya anterior.

Per a la DO Cava, les dades proporcionades són d'àmbit estatal. Com es coneix, aquesta DO s'estén al conjunt del territori espanyol, tot i que la gran majoria de la seva superfície es situa a Catalunya. La superfície de la DO Cava es manté força constant, amb un valor superior a les 30.000 ha. Tanmateix, en els darrers anys es pot observar una lleugera tendència creixent (taula 3).

Taula 3

Superfície de vinya destinada a vi amb Denominació d'Origen. Recull de les campanyes 2005-06 fins a 2012-13. Xifres en hectàrees

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO, excepte DO Cava (MAGRAMA i CR Cava)

Campanya/ DO	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Alella	314	314	314	314	316	314	314	n.d.
Conca de Barberà	5.865	5.700	5.600	5.300	5.246	5.246	4.064	3.599
Costers del Segre	4.860	4.719	4.686	4.601	4.696	4.464	4.535	4.357
Empordà	1.922	2.003	2.020	2.020	1.826	1.836	1.815	1.776
Montsant	2.032	2.006	1.963	2.000	1.840	1.864	1.857	1.860
Penedès	25.512	25.824	26.080	25.627	24.248	23.753	19.679	19.243
Pla de Bages	550	550	500	500	450	450	450	450
Priorat	1.722	1.784	1.767	1.817	1.888	1.884	1.899	1.897
Tarragona	7.627	7.262	6.249	6.452	6.598	6.058	4.786	4.984
Terra Alta	7.324	6.268	6.210	6.290	5.993	5.985	5.981	5.969
Subtotal (1)	57.728	56.430	55.389	54.921	53.101	51.854	45.380	44.135
Catalunya (2)	251	309	262	310	311	311	435	435
Cava (3)	32.382	32.315	33.085	32.516	30.654	31.765	32.355	32.913

Nota₁: les DO Catalunya i Cava no s'inclouen en el subtotal per tal d'evitar duplicar les dades. El sumatori de la campanya 2012-13 no inclou les dades de la DO Alella

Nota₂: aquesta xifra reflecteix les hectàrees Inscrites exclusivament a la DO Catalunya

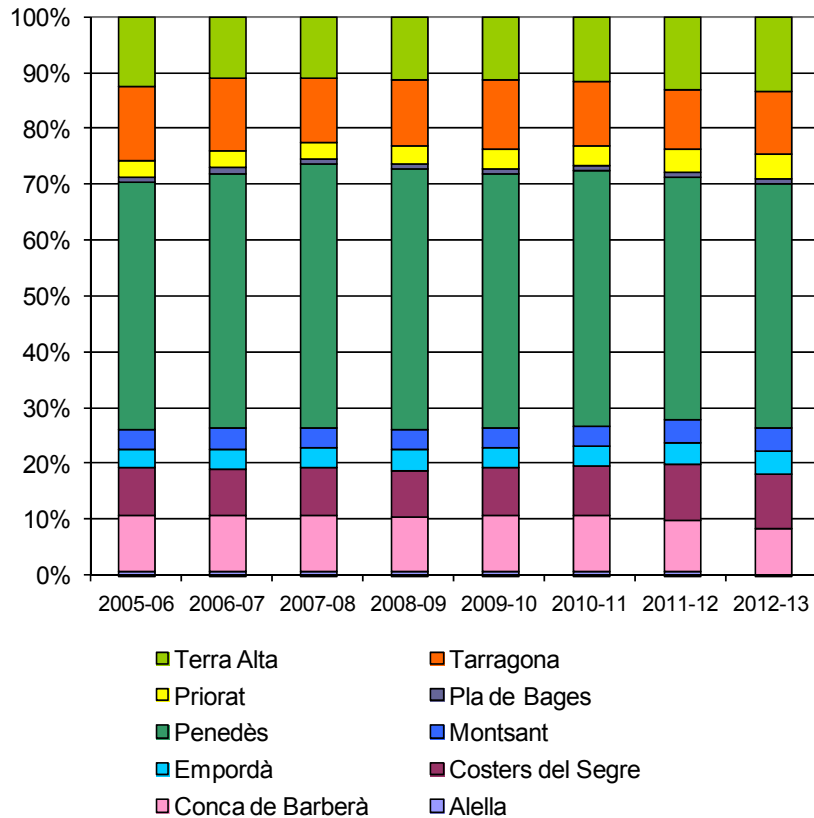
Nota₃: les hectàrees de la DO Cava corresponen al conjunt de l'Estat espanyol.

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Fig.2
Evolució de la distribució de la superfície de vinya a Catalunya per DO. Campanyes 2005-06 a 2012-13.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI provinents dels CR de les DO.

Nota: les DO Catalunya i Cava no s'inclouen per tal d'evitar duplicar les dades. El sumatori de la campanya 2012-13 no inclou les dades de la DO Alella

Explotacions vitícoles

A la campanya 2012-13, 8.195 **productors** varen realitzar la **declaració de collita**. Aquesta xifra és un 3,5% inferior a l'obtinguda en la campanya anterior i manté la seva tendència a la baixa (RVC. *Registre vitivinícola de Catalunya*).

Tanmateix, aquesta xifra no és equiparable al nombre d'explotacions, ja que existeixen més productors que explotacions. Això és degut als diferents règims de tinença existents, com la parceria o l'arrendament de terres.

En la mateixa línia, el nombre total de viticultors inscrits en les DO experimenta una davallada, malgrat que més forta. En concret, del 15,7%. Per a aquest subtotal, no s'han considerat les DO Catalunya i Cava i, per tant, aquesta davallada podria ser causada per una reducció de les dobles inscripcions als registres de les DO, eliminant el registre en les DO territorials i mantenint-lo en les DO Catalunya i Cava. Pel que fa a l'evolució de les DO Catalunya i Cava, s'observa estabilitat en el registre de viticultors, tot i que la DO Cava ha patit lleugeres davallades en els darrers anys.

La DO Penedès és la que més contribueix a aquesta davallada en el nombre de viticultors, ja que els redueix en un 37,0%, percentatge que implica una pèrdua de 1.620 viticultors. Aquesta davallada es produeix després d'un increment de 651 viticultors a la campanya anterior.

Pel que fa a la resta de DO, les xifres es mantenen força constants, malgrat que denoten una lleugera tendència general a la baixa (taula 4).

Taula 4

Nombre de Viticultors inscrits a les DO catalanes. Campanyes 2005-06 a 2012-13.

Font: INCAVI, a partir de dades dels CR de les DO, excepte DO Cava (MAGRAMA i CR Cava)

Campanya/ DO	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Alella	92	97	97	92	100	95	96	n.d.
Conca de Barberà	1.681	1.300	1.300	1.300	1.100	1.093	934	857
Costers del Segre	669	650	656	669	633	601	601	583
Empordà	409	418	421	362	362	330	337	322
Montsant	786	783	912	850	929	700	700	720
Penedès	5.182	4.914	4.080	3.946	3.787	3.728	4.379	2.759
Pla de Bages	100	100	100	95	90	90	90	85
Priorat	620	726	562	570	618	614	614	606
Tarragona	2.327	2.011	1.856	2.019	2.067	2.091	2.118	2.138
Terra Alta	1.662	1.661	1.635	1.660	1.663	1.460	1.491	1.503
Subtotal (1)	13.528	12.660	11.619	11.563	11.349	10.802	11.360	9.573
Catalunya(2)	51 (1)	49 (1)	64 (1)	65 (1)	79 (1)	99 (1)	99 (1)	99 (1)
Cava	7.403	7.407	7.286	7.379	6.686	6.610	6.561	6.256

Nota₁: les DO Catalunya i Cava no s'inclouen en el subtotal per tal d'evitar duplicar les dades. El sumatori de la campanya 2012-13 no inclou les dades de la DO Alella

Nota₂: aquesta xifra reflecteix els viticultors inscrits exclusivament a la DO Catalunya

Anàlisi varietal de la producció vitícola

Producció vitícola

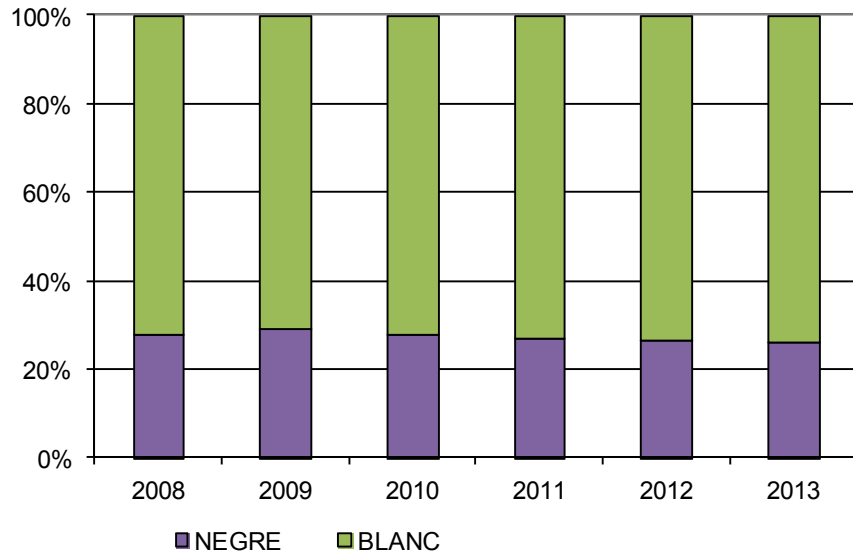
En aquest punt s'analitza la producció de raïm en funció del seu color (varietats blanques o negres), i segons la varietat específica.

A la figura 3 es mostra com es distribueix la collita entre varietats blanques i negres a Catalunya. Els resultats mostren com un 70 - 75% de la producció de raïm a Catalunya prové de varietats blanques. Cal esmentar que la producció de cava es realitza, principalment, a partir de varietats blanques, i que aquest factor és determinant per generar l'esmentada distribució.

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Fig.3
Distribució del raïm produït a Catalunya entre varietats blanques i negres. Collites del 2008 al 2013.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del RVC.

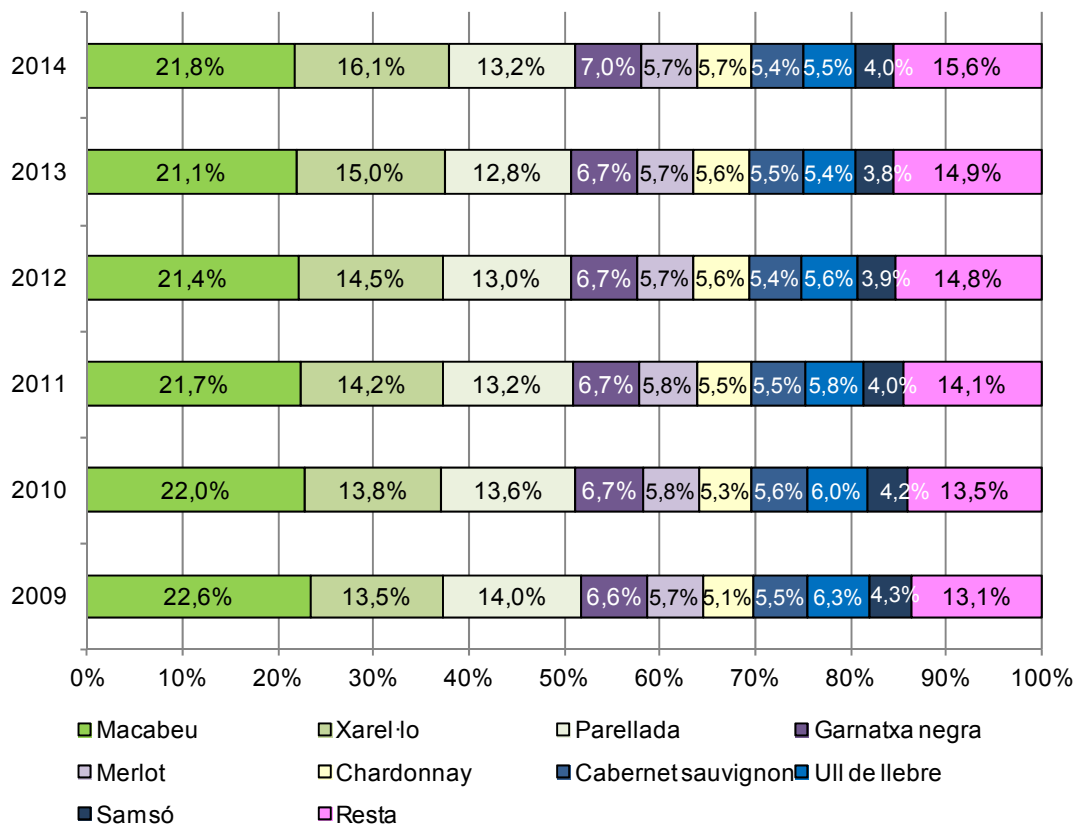

Quant a les **varietats conreades**, de les 60 varietats declarades en el Registre vitivinícola de Catalunya (2014), **9 es poden considerar representatives, ja que sumen el 84,4% sobre la superfície total** (figura 4). Aquest fet determina la gran riquesa de varietats existents en el territori però la poca importància relativa de la majoria.

Tal com s'observa a la figura següent, les més significatives són macabeu, xarel·lo i parellada, totes varietats blanques.

Fig.4
Evolució de les hectàrees de raïm a Catalunya segons varietat. Distribució percentual anys 2009-2014.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del RVC.

BLOC II: DADES VINÍCOLES

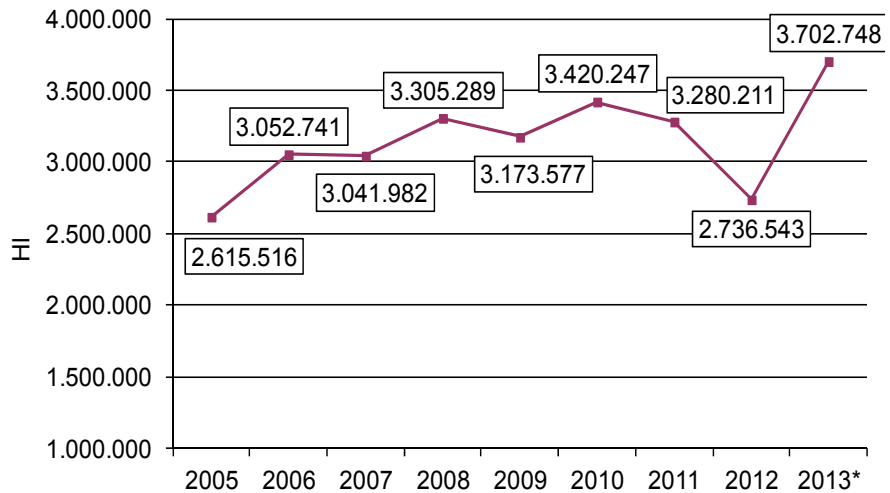
Producció de vi

El 2013, la producció de vi a Catalunya, amb un valor de 3,7 milions d'hectolitres, creix de manera molt notable respecte a la campanya anterior, i es posiciona, a més a més, en el màxim obtingut durant la sèrie observada (anys 2005 - 2013) (figura 5). L'increment interanual ha estat del 35,3%, molt elevat atès que la producció de l'anterior va ser excepcionalment baixa. Aquest increment respon a unes condicions meteorològiques favorables, que es van concretar en una alta pluviometria correctament distribuïda en el temps o una absència de pedregades o incendis, com per exemple es van produir a la zona de l'Empordà l'any 2012.

Fig.5
Evolució de la producció de vi total a Catalunya. Anys 2005 al 2013.

Font: Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària (DAAM).

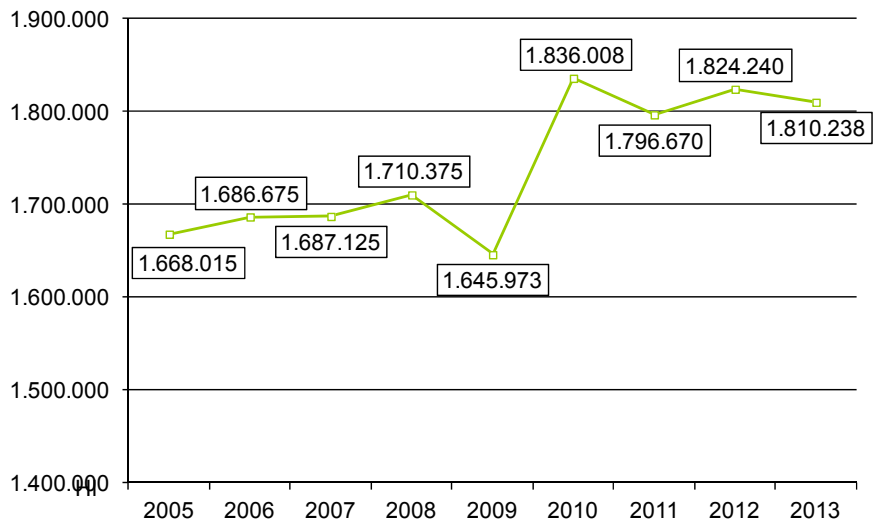
*Les dades del 2013 són provisionals.

Pel que fa al **cava**, la comercialització el 2013 es redueix molt lleugerament, i se situa en 1,81 milions d'hectolitres. En concret, la davallada respecte a l'any anterior ha estat del 0,8% (figura 6).

Fig.6
Evolució en la comercialització de cava al conjunt estatal. Anys 2005 al 2013.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del CR del cava

Especialització en la producció de vi i denominacions d'origen

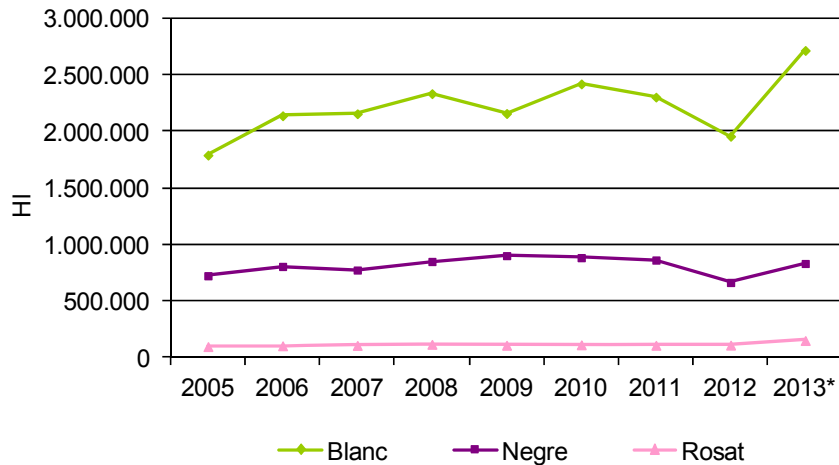
Anàlisi de la producció de vi segons varietats de raïm

Tal com s'ha comentat prèviament, la producció de raïm a Catalunya prové en un 70 - 75% de varietats blanques. Aquest fet es veu reflectit en la producció de vi blanc, que inclou la producció de vi base cava (figura 7).

Pel que fa a la darrera campanya, augmenta la producció de vi en totes les categories. L'increment més notable ha estat en la categoria de vi blanc (38,7%), seguida del vi rosat (36,1%) i del vi negre (25,2%).

Fig.7
Evolució de la producció de vi blanc i negre i rosat a Catalunya. Anys 2005 al 2013.
Font: Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària (DAAM).

*Les dades del 2013 són provisionals.

Denominacions d'origen del sector vinícola català. Producció de vi

En aquest apartat es mostra un recull dels hectolitres qualificats per les denominacions d'origen catalanes (campanyes 2006-07 al 2012-13) (taula 5).

Comparant les dues darreres campanyes, **es redueix el volum total de vi tranquil emparat per les denominacions d'origen, continuant amb la tendència a la baixa dels darrers anys.** En concret, a la campanya 2012-13, es redueix la producció en 39.965 hectolitres. Tanmateix, s'ha de puntualitzar que aquesta xifra considera que la DO Alella manté la seva producció respecte a la campanya anterior³.

Les DO Catalunya i DO Cava s'exclouen del sumatori de vi

³ La DO Alella no ha presentat les dades estadístiques de la darrera campanya. En aquest cas, per al càlcul de la producció d'hectolitres totals, s'ha considerat que aquesta DO manté els 3.191 hectolitres de la campanya anterior. No obstant això, és possible que aquesta xifra sigui superior, atès que en la darrera campanya les produccions de vi han estat excepcionalment elevades.

tranquil per evitar duplicitats. No obstant això, s'espera que aviat, a partir de les modificacions introduïdes per a l'empara dels vins, així com amb la utilització de la targeta magnètica del RVC, aquestes duplicitats acabin desapareixent.

En els darrers anys, les davallades produïdes en l'empara del vi han estat parcialment causades per les modificacions introduïdes en el mateix procés. A partir de la campanya 2007-08, i en concordança amb l'objectiu d'eliminar les duplicitats estadístiques de vi emparat, algunes DO comencen a modificar la seva sistemàtica eliminant l'empara de vi abans d'embotellar.

Respecte a la campanya 2011-12, algunes DO experimenten variacions considerables en els hectolitres qualificats. La DO Conca de Barberà presenta una reducció del 47,0%, percentatge que equival a 3.964 hectolitres. Aquesta reducció es produeix després d'un increment força notable a la campanya anterior. Tanmateix, aquesta davallada posiciona la DO Conca de Barberà en el mínim de la sèrie observada.

Una altra DO que també redueix considerablement les seves produccions és la DO Tarragona. La reducció és del 29,7% i destaca especialment per haver presentat unes xifres força estables des de la campanya 2008-09.

Quan s'inclou DO Catalunya en el sumatori de vi tranquil⁴, la producció també s'incrementa respecte a l'any anterior. A l'increment presentat pel conjunt de DO sense considerar les DO Catalunya o Cava, s'hi suma un increment notable experimentat per la DO Catalunya (9,7%). La seva evolució es mostra a la figura 8. Aquesta figura també representa les DO Penedès, Cava i Catalunya, ja que els seus ordres de magnitud permeten la comparativa. En la darrera campanya, destaca la davallada experimentada per la DO Cava, que pateix una baixada 13,9% de la seva producció, després d'una campanya que ja havia presentat una reducció respecte a la campanya anterior. La resta de DO representades segueixen les tendències dels darrers anys. Per tant, la DO Catalunya continua creixent, mentre que la DO Penedès continua amb una tendència a la baixa.

L'evolució dels hectolitres qualificats per a la resta de DO es representa a la figura 9. Les DO Alella, Pla de Bages i Priorat es representen separatament en la figura 9b, a causa del seu menor ordre de magnitud.

S'observa com existeix molta variabilitat entre l'evolució del volum qualificat per DO en la darrera campanya: algunes DO l'incrementen mentre que d'altres el redueixen. La variació més important (i a l'alça), com s'ha esmentat, la protagonitza la DO Terra Alta.

⁴ Es considera vi tranquil el sumatori dels hectolitres produïts per totes les DO catalanes, exceptuant la DO Cava. És conegut que les DO catalanes també produeixen vins escumosos; tanmateix, per a aquesta comparativa s'obvien aquestes produccions, atès que són de caràcter més minoritari.

Taula 5

Producció d'hectolitres qualificats per les DO catalanes. Campanyes 2006-07 a 2012-13.

Font: INCAVI, a partir dels CR de les DO, excepte DO Cava (MAGRAMA)

DO	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Alella	3.487	6.949	4.750	3.810	4.378	3.191	n.d.
Conca de Barberà	25.767	5.190	7.663	6.787	6.118	8.434	4.470
Costers del Segre	81.796	73.590	46.947	53.999	37.711	35.949	40.916
Empordà	45.980	35.513	35.616	31.222	33.267	36.696	38.924
Montsant	26.150	40.665	20.266	27.760	21.533	17.733	17.339
Penedès	402.853	249.251	224.074	168.576	167.190	164.021	133.167
Pla de Bages	8.889	9.520	10.346	7.569	7.081	6.926	6.573
Priorat	5.961	5.156	4.613	6.568	7.314	8.315	9.528
Tarragona	78.436	83.537	32.878	33.504	32.036	32.150	22.600
Terra Alta	23.955	22.264	29.597	32.186	31.507	34.870	31.613
Subtotal (1)	703.274	531.635	416.750	371.981	348.135	348.285	305.129
Catalunya	320.844	389.932	328.182	346.557	354.413	368.274	404.150
Cava	1.882.122	1.797.590	1.659.763	1.687.122	1.962.790	1.748.129	1.504.586

Nota₁: les DO Catalunya i Cava no s'inclouen en el subtotal per tal d'evitar duplicar les dades. El sumatori de la campanya 2012-13 no inclou les dades de la DO Alella

Nota: les DO Catalunya i Cava no s'inclouen en el subtotal per tal d'evitar duplicar les dades.

Fig.8

Evolució de la producció d'hectolitres de vi tranquil qualificat a Catalunya i DO Cava, DO Catalunya i DO Penedès. Campanyes 2008-09 a 2012-13.

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI, provinents dels CR de les DO, excepte DO Cava (MAGRAMA)

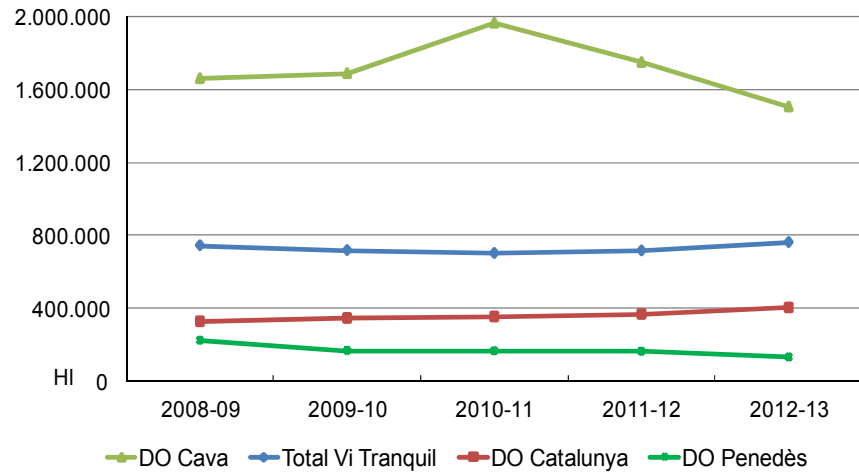

Fig.9

Evolució de la producció d'hectolitres de vi qualificat per diferents DO catalanes. Campanyes 2008-09 a 2012-13.

Les DO de menor volum es representen a la figura 9b

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'INCAVI, provinents dels CR de les DO.

Fig.9a

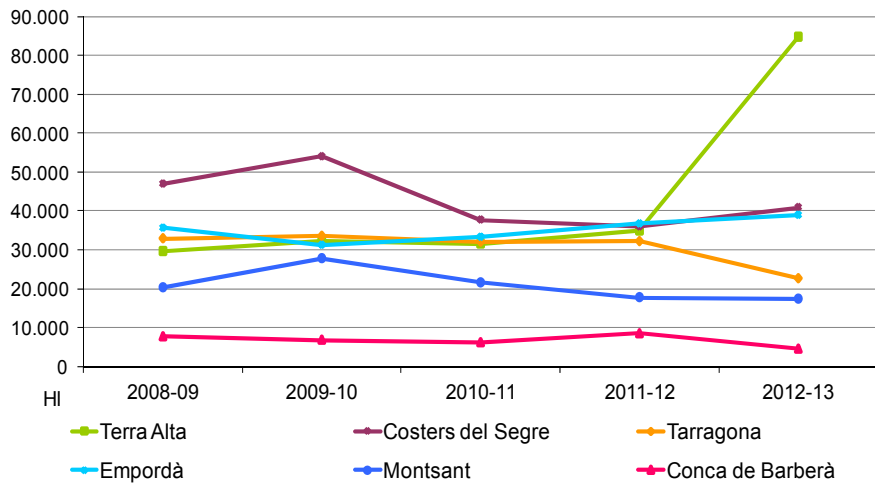
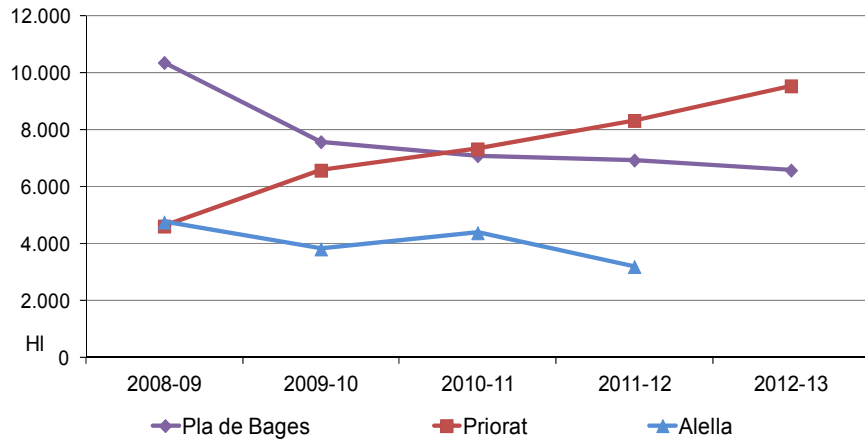

Fig.9b

BLOC III: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

Preus en Establiments Comercials d'Alimentació

En el bloc que es presenta a continuació, es segueix l'evolució dels preus al consum de vins i caves catalans en diversos establiments comercials d'alimentació.

La mostra de referències inclou **19 observacions**: 5 vins blancs, 8 vins negres, entre aquests 5 de joves i 3 de criança; i 6 caves, dels quals 3 són brut, 2 són brut nature i 1 és reserva.

Els preus al consum es recullen trimestralment coincidint amb la publicació dels informes de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava (els mesos de març, juny, setembre i desembre).

Els preus al consum que es presenten han estat obtinguts el **mes de juny del 2014** (taula 6).

En les observacions realitzades, els vins blancs i els caves de referència, com és habitual, estan molt ben representats en la totalitat del establiments. Pel que fa als vins negres, la representació és lleugerament inferior.

Taula 6

Preus al consum (€ampolla 75 cl). Juny 2014. Resultats obtinguts classificant els establiments d'alimentació en funció de la seva gamma comercial (àrea metropolitana de Barcelona)

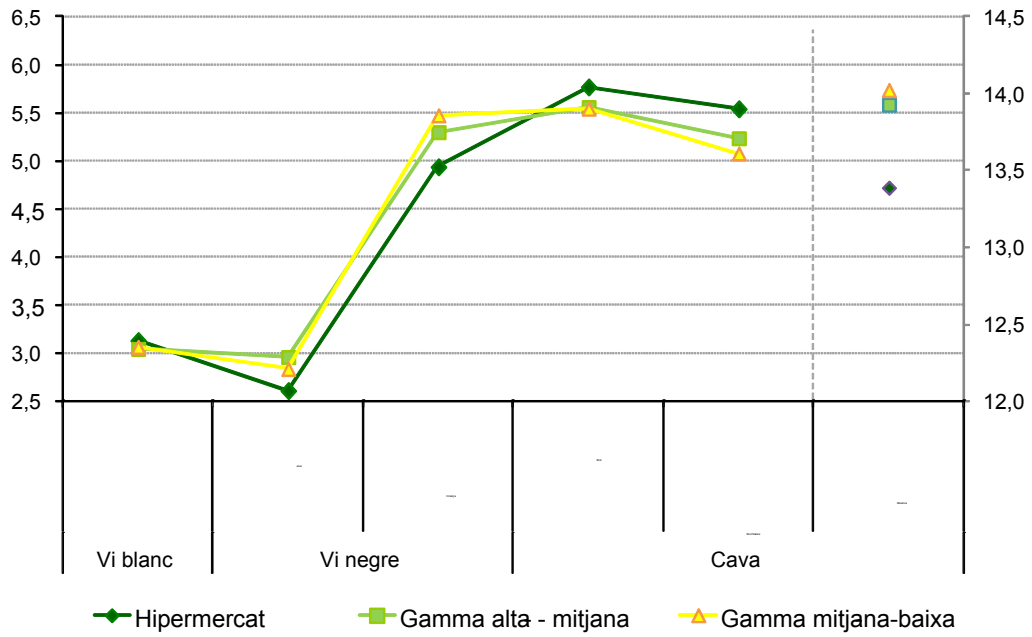
Font: Observatori de la vinya, el vi i el cava

Producte		Tipus d'establiment			
		Hipermercat	Supermercat		Mitjana
			Gamma alta-mitjana	Gamma mitjana-baixa	
Vi blanc		3,14	3,05	3,07	3,08
Vi negre	Jove	2,61	2,96	2,84	2,90
	Criança	4,94	5,30	5,48	5,24
Cava	Brut	5,77	5,56	5,55	5,63
	Brut Nature	5,55	5,24	5,08	5,29
	Reserva	13,39	13,93	14,03	13,78

Pel conjunt de la mostra, s'observa com els hipermercats tendeixen a oferir preus inferiors als supermercats. Tanmateix, pel que fa a les dues categories de supermercats diferenciades (gamma alta-mitjana i gamma mitjana-baixa), no s'observa una tendència que els diferenciï segons els seus preus.

El cava brut reserva presenta un diferencial màxim en valor absolut de 63 cèntims d'euro. En aquest cas, els hipermercats presenten un preu inferior en aquesta quantia als supermercats de gamma mitjana-baixa. Percentualment, la diferència màxima recau en el vi negre jove. El preu en els supermercats de gamma alta-mitjana és un 13,4% superior al dels hipermercats. Aquesta diferència és equivalent a 35 cèntims d'euro (figura 10).

Figura 10
Comparativa de preus al consum segons tipus d'establiment. Juny del 2014.
 Font: Observatori de la vinya, el vi i el cava

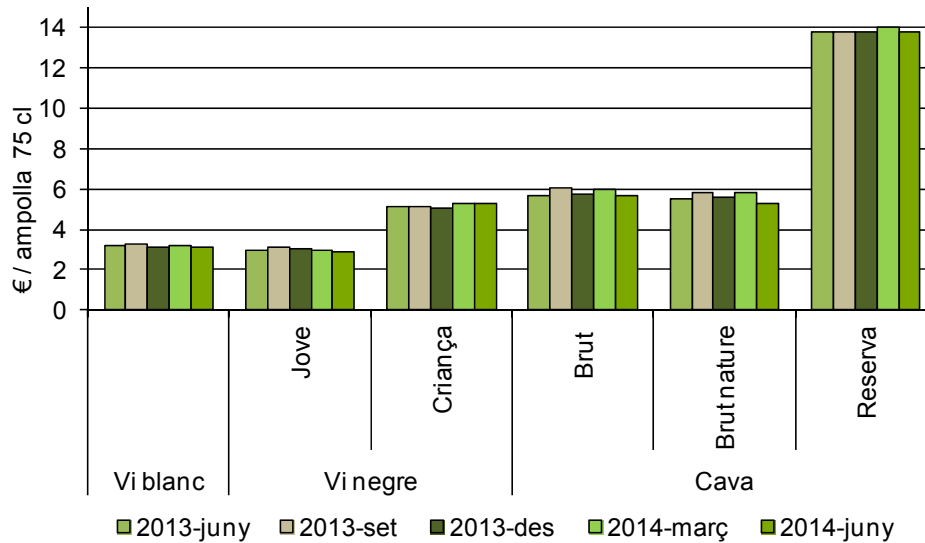
Nota: la categoria cava reserva s'associa a l'eix vertical secundari.

Els preus al consum pel conjunt de productes cauen lleugerament respecte a l'any anterior (juny del 2013) (-1,5%). Aquesta davallada ve provocada especialment pel cava (-1,4%). Pel que fa al vi blanc i al vi negre, els preus no pateixen gaires variacions. **Respecte al mes de març del 2013**, es produeix una davallada considerable (-3,9%). Aquesta davallada ve provocada per una caiguda important en el preu del cava (-5,4%) (figura 11).

Figura 11

Evolució dels preus al consum: juny, setembre i desembre del 2013 i març i juny del 2014.

Font: Observatori de la vinya, el vi i el cava

BLOC IV: ESTIMACIÓ DEL PREU DEL RAÏM DE VINIFICACIÓ A CATALUNYA A LA CAMPANYA 2013

Parc Tecnològic del Vi – VITEC

Objectius

L'objectiu d'aquest bloc és avançar una estimació del preu percebut pels viticultors establerts a Catalunya a la campanya 2013 pel kilogram de raïm. L'estimació es realitza un cop iniciada la recollida de dades però sense la totalitat de respostes per part dels cellers. Actualment ja es disposa de tota la informació necessària per calcular el preu percebut el 2013 i així poder comparar-lo amb els anys anteriors.

Metodologia

Per tal de calcular els preus dels raïm percebuts pels viticultors cal obtenir:

- Els diferents preus pagats pels compradors més significatius.
- Els kilograms de raïm que s'han comprat de cada un dels preus.

Pel que fa a la **recollida de dades**, a la taula 7 es recull com s'ha

Observatori de la vinya, el vi i el cava

distribuït la mostra, que inclou les principals empreses compradores de Catalunya. El total d'enquestes realitzades ha estat de 90, i representen més de 270 milions de kg (un 54,1% del volum de producció de Catalunya el 2013⁵).

Aquest any s'ha corroborat que la nova metodologia emprada ja des de l'estudi passat permet obtenir estadísticament un preu més ajustat a la realitat, ja que es basa en allò que rep el viticultor l'any de l'estudi i no pas en estimacions futures per a cooperatives sobre la del darrer preu liquidat. Cal recordar que, segons l'antiga metodologia, quan les diferències interanuals eren petites funcionava correctament, però, per exemple, en el context de l'any 2012, on hi va haver un increment significatiu del preu real de les empreses sumat al fet d'una infraestimació del preu de cooperatives per a l'anyada 2011 (ja que aquest es basava en l'evolució interanual del preu de les empreses entre 2010 i 2011 i que va ser del +0,3%), donava lloc a una sobreestimació per efecte multiplicatiu d'ambdós factors, tant del preu de les cooperatives com repercutint, a posteriori, en el global de Catalunya.

A continuació es mostren els resultats principals a manera de resum. Per a més detalls, properament es publicarà l'estudi de preus de l'any 2013 complet.

⁵ 499.614 milions de kg, publicació el febrer 2014 "Avenços de Superfícies i Produccions Agrícoles", pàg.9 del butlletí n. 318: "Novetats Estadístiques". Generalitat de Catalunya.

Taula 7
Enquestes utilitzades per elaborar l'estimació de preus 2013.
 Font: VITEC

DO	Nombre d'enquestes (Empreses)	Nombre d'enquestes (Cooperatives)
Alella	1	0
Catalunya	15	6
Cava	10	6
Conca de Barberà	1	1
Costers del Segre	3	3
Empordà	3	2
Montsant	1	7
Penedès	8	1
Pla de Bages	1	1
Priorat	4	1
Tarragona	2	2
Terra Alta	2	2
Vi de Taula	3	4
Total	54	36

Resultats

El **preu mitjà** que s'obté a Catalunya amb les dades de què es disposa es mostra a la taula 8. S'assimila el preu global a l'estimació de preu per empreses, assumint la incertesa que això comporta. Els **preus per varietats blanques i negres** es reflecteix a les taules 9 i 10:

Taula 8
Evolució del preu del raïm a Catalunya entre els anys 2009 i 2013 (dades en €/kg)
 Font: VITEC

	Verema 2009	Verema 2010	Verema 2011	Verema 2012	Verema 2013
Preu empreses	0,351	0,337	0,338	0,409	0,390
Preu cooperatives	0,200	0,233	0,227	0,293	0,303
Preu global	0,288	0,292	0,297	0,365	0,357

Taula 9

Evolució del preu del raïm per varietats blanques entre 2010 i 2013 (dades en €/kg)

Font: VITEC

	Preu 2010	Preu 2011	Preu 2012	Preu empreses 2013	Preu coop. 2013	Preu 2013
Altres Blanques	0,350	0,367	0,503	0,344	0,204	0,310
Chardonnay	0,352	0,485	0,512	0,453	0,328	0,449
Chenin blanc	0,340	0,459	0,446	0,453	0,291	0,430
Garnatxa blanca	0,315	0,374	0,375	0,429	0,352	0,398
Gewürztraminer	0,352	0,813	0,808	0,530	0,310	0,529
Macabeu	0,279	0,251	0,319	0,342	0,298	0,332
Muscats	0,344	0,422	0,505	0,517	0,379	0,481
Parellada	0,314	0,229	0,311	0,315	0,299	0,312
Sauvignon blanc	0,350	0,631	0,586	0,558	0,317	0,540
Xarel·lo	0,293	0,273	0,342	0,324	0,298	0,321
Picapoll	0,350	0,499	0,562	0,362	0,547	0,400
Pedro Ximénez	0,472	0,330	1,510	---	---	---
Total Blancs	0,304	0,288	0,353	0,355	0,305	0,347

Taula 10

Evolució del preu del raïm per varietats negres entre 2010 i 20123 (dades en €/kg)

Font: VITEC

	Preu 2010	Preu 2011	Preu 2012	Preu empreses 2013	Preu coop. 2013	Preu 2013
Altres Negres	0,419	0,419	0,468	0,499	0,251	0,321
Cabernet Sauvignon	0,354	0,420	0,416	0,375	0,256	0,357
Garnatxa negra	0,296	0,411	0,391	0,487	0,428	0,460
Merlot	0,331	0,344	0,368	0,371	0,245	0,348
Monastrell	0,352	0,293	0,412	0,351	0,460	0,354
Pinot Noir	0,355	0,477	0,575	0,495	0,477	0,495
Samsó	0,238	0,319	0,210	0,345	0,221	0,270
Sumoll	0,175	0,137	0,199	0,386	0,315	0,368
Sirà	0,338	0,400	0,462	0,376	0,235	0,331
Ull de llebre	0,289	0,232	0,304	0,317	0,258	0,301
Trepat	0,252	0,343	0,270	0,351	0,429	0,428
Total Negres	0,317	0,360	0,374	0,390	0,308	0,366

BLOC V:

ANÀLISI ECONOMICOFINANCERA D'INDÚSTRIES DEL SECTOR VINÍCOLA CATALÀ I ESPANYOL

Introducció

L'objecte d'aquest informe és l'estudi de l'estat **economicofinancer** de les **indústries elaboradores de vi a Catalunya per a l'any 2012**. Per a aquest any, es presenten els resultats comptables de les indústries, així com les principals ràtios comptables.

A efectes de comparació, també es presenten les dades de les indústries elaboradores de vi del conjunt de l'Estat espanyol, així com els resultats de les ràtios de l'any 2011.

Amb aquesta anàlisi es pretén donar continuïtat al bloc relacionat amb el sector vinícola, publicat en [l'informe 2 del 2013](#) de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava. En aquella ocasió es presentaren les dades de la indústria vitícola catalana per als anys 2010 i 2011.

Respecte als resultats presentats en anàlisis anteriors i els que es presenten a continuació (informes 1/2010, 1/2011, 2/2012 i 2/2013; [OVVC](#)), cal posar de manifest que, tot i haver mantingut els criteris de selecció d'un any per l'altre, les empreses incloses poden haver modificat els seus resultats, i generat noves condicions per ser afegides o eliminades de la mostra. De la mateixa manera, algunes empreses poden haver quedat fora de la mostra si els seus comptes estaven en procés d'actualització en el moment de la consulta i la descàrrega de dades.

La font d'informació utilitzada per realitzar aquest estudi ha estat la base de dades SABI⁶.

Metodologia

A continuació s'explica quina és la mostra d'empreses utilitzada en l'estudi, i quines limitacions existeixen en l'obtenció de les dades.

Mostra d'empreses

S'ha fet una selecció de les empreses disponibles al SABI seguint els criteris següents:

- ◇ Activitat econòmica principal: elaboració de vins, segons Codi CNAE 2009 : 1102
- ◇ Import net de la xifra de vendes mínim: 100.000 €

⁶ Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics: Base de dades que conté informació financera de més de 800.000 empreses espanyoles i 80.000 de portugueses. Conté fins a 10 anys d'informació històrica de comptes financers, així com informació sobre grups d'empreses, accionistes, marques, ràtios i altres.

- ◇ Dades disponibles de l'any 2012
- ◇ Nombre de treballadors mínim: 2
- ◇ Estat: activa
- ◇ Empreses no consolidades (comptes no consolidats)⁷

Segons l'esmentat, les empreses incloses en aquest estudi tenen com a dedicació principal l'elaboració de vi, es troben en funcionament durant els anys que s'estudien i garanteixen una dimensió mínima amb un mínim de vendes i de treballadors. Les restriccions establertes eliminen de la mostra aquelles possibles indústries de caràcter marginal.

Una limitació de l'extracció de les dades és l'existència d'empreses que no estan obligades a lliurar les dades al Registre Mercantil, com és el cas de les cooperatives en el sector agrari. Per tant, pot ser que algunes d'aquestes no quedin incloses a la mostra.

Utilitzant aquests criteris s'han obtingut 176 empreses localitzades a Catalunya, i 1.088 al conjunt de l'Estat (inclouen les de Catalunya).

Eliminant el filtre que limita l'import net de la xifra de vendes s'obté el nombre d'empreses amb vendes inferiors 100.000 € el 2012. En aquesta ocasió, cap empresa ha estat filtrada per a aquesta restricció.

Per a un major aprofundiment en l'anàlisi, el conjunt d'empreses a Catalunya i a Espanya s'ha dividit en **4 grups (A, B, C i D), en funció de l'import net de la xifra de vendes generades l'any 2012** (taula 11).

Com es pot observar, **el grau de concentració del sector vinícola, a Catalunya i a Espanya, és elevat: una petita proporció de les empreses, l'11,4% a Catalunya i el 14,0% a Espanya, concentra gran part del valor total de les vendes**, en especial a Catalunya. Aquest grup d'empreses equival a aquelles amb vendes iguals o superiors als 5 milions de € per l'any 2012. Concretament, aquest grup d'empreses concentra el 76,2% i el 67,2% de les vendes, a Catalunya i a Espanya, respectivament.

⁷ Els comptes consolidats d'una empresa es poden entendre com la suma dels comptes individuals de les diferents empreses que conformen un grup empresarial.

Les empreses que conformen un grup empresarial poden ser de diversa índole. Incorporant únicament els comptes individuals de les empreses (o no consolidats), evitem l'addició a la mostra d'empreses de naturalesa diferent.

Els grups empresarials tenen l'obligació de presentar els seus comptes consolidats, així com els seus comptes individuals, és a dir, no consolidats.

Taula 11

Distribució de les empreses segons l'import net de la xifra de vendes per l'any 2012. Dades en milers d'euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

a) A Catalunya					
Grup	Import Net de la xifra de vendes (milers €)	Empreses		Import net de la xifra de vendes	
		Nombre	% sobre el total	Milers €	% sobre el total
A	≥ 5.000	20	11,4%	1.132.701	76,2%
B	≥1.000 i <5.000	38	21,6%	151.994	10,2%
C	≥500 i <1.000	45	25,6%	118.034	7,9%
D	< 500	73	41,5%	84.216	5,7%
TOTAL		176	100,0%	1.486.945	100,0%

b) A Espanya					
Grup	Import Net de la xifra de vendes (milers €)	Empreses		Import net de la xifra de vendes	
		Nombre	% sobre el total	Milers €	% sobre el total
A	≥ 5.000	152	14,0%	7.181.158	67,2%
B	≥1.000 i <5000	330	30,4%	2.073.109	19,4%
C	≥500 i <1.000	235	21,6%	684.624	6,4%
D	< 500	370	34,0%	748.600	7,0%
TOTAL		1.087	100,0%	10.687.491	100,0%

En el rànquing de les 10 empreses vinícoles espanyoles més grans del 2012 (segons l'import de les vendes), **tres** són empreses localitzades a Catalunya (taula 12). En aquesta ocasió, aquesta xifra es redueix, en comparació amb les cinc empreses catalanes que apareixien en els anteriors. Una de les causes és l'entrada de l'empresa J Garcia Carrion en l'anàlisi. Aquest any és el primer que s'hi introdueix aquesta empresa, atès que en els anys anteriors es classificava en una primera activitat com a comercialitzadora de vins (CNAE 4634, comercialització majorista de begudes). També ha desaparegut de la classificació l'empresa catalana Miguel Torres SA. Aquesta empresa no s'ha introduït a l'estudi de l'any 2012 ja que les seves dades per a aquest any no han estat disponibles.

Taula 12

Import de vendes de les 10 empreses elaboradores de vi d'Espanya més grans, segons l'import net de la xifra de vendes de l'any comptable 2012. Dades en milers d'euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI.

	Nom empresa	Província	Vendes 2012
1	J Garcia Carrion SA	Múrcia	717.026
2	Freixenet SA	Barcelona	243.288
3	Félix Solís Avantis SA	Ciudad Real	210.771
4	Codorniu SA	Barcelona	180.363
5	González Byass SA	Cadis	149.737
6	Félix Solís SL	Ciudad Real	129.280
7	Domecq Bodegas SL	La Rioja	128.145
8	Mostos, Vinos y Alcoholes, SA	Ciudad Real	83.244
9	Castellblanch SA	Barcelona	67.816
10	Bodegas Ibañesas de export. SA	Albacete	62.417

Els comptes presentats són⁸:

Presentació dels comptes: definicions

✓ **Compte de Pèrdues i Guanys:** comprèn els **ingressos i les despeses de l'exercici**. La seva diferència constitueix el **resultat de l'exercici**.

✓ **Balanç**

1. Actiu No Corrent: es compon per l'immobilitzat intangible, l'immobilitzat material i altres actius no corrents.
2. Actiu Corrent: és l'actiu que no resta a l'empresa més d'un exercici econòmic. Està compost per les existències, el compte de deutors comercials i altres actius corrents, com l'efectiu i altres actius líquids equivalents (caixa, bancs, tresoreria).
3. Patrimoni Net de l'empresa: compost pels fons propis, els ajustaments per canvi de valor i les subvencions, les donacions i els llegats rebuts.
4. Passiu No Corrent: fa referència als deutes a llarg termini.
5. Passiu Corrent: comprèn els creditors i els deutes comercials a curt termini, així com altres passius corrents.

El balanç de situació i el compte de pèrdues i guanys es presenten pel conjunt d'Espanya, pel conjunt de Catalunya i pels 4 grups en què s'han dividit les empreses localitzades a Catalunya i a Espanya.

Càlcul de ràtios: definicions

Les ràtios que es presenten es calculen a partir dels totals dels comptes del sector –o de cada grup– i no com la mitjana de les ràtios individuals de cada empresa. D'aquesta manera, les ràtios globals incorporen el pes relatiu de cada empresa en el conjunt del sector.

La comparativa de les ràtios es realitza per als anys 2010 i 2011. Per tal de disposar d'una mostra fixa⁹, s'utilitzen únicament aquelles empreses que compleixen els criteris de selecció en els dos anys analitzats. En el cas que ens ocupa només ha significat l'eliminació d'una empresa no catalana per a l'any 2011.

A continuació es descriuen les ràtios utilitzades.

Activitat comercial

Els indicadors utilitzats que aporten informació de l'activitat comercial són:

⁸ El comptes es presenten segons el format del Nou Pla General Comptable (*Reial decret 1514/2007*).

⁹ La utilització d'una mostra fixa elimina les fluctuacions interanuals produïdes per una variació en la composició de la mostra. La composició de la mostra pot variar entre els anys per diversos motius. Per exemple, que els comptes no fossin dipositats en el Registre Mercantil, o que no estiguessin disponibles en el moment de l'extracció.

Import net de Xifra de vendes per empresa

Indica el valor venut en el període considerat.

Rotació

Mostra la relació entre els ingressos per vendes i l'actiu utilitzat per obtenir-los. Com més gran és aquesta ràtio, millor és l'eficiència, ja que suposa una menor utilització de recursos per aconseguir un determinat nivell de vendes.

$$\text{Rotació} = \frac{\text{Vendes}}{\text{Actiu}} \times 100$$

Valor afegit

Indica el valor de la renda generada per les activitats ordinàries de l'empresa.

$$\text{Valor afegit} = \text{Ingressos d'exploració} - \text{Despeses d'exploració}$$

Productivitat del personal

Indica el valor de la renda generada per les activitats ordinàries de l'empresa per cada euro esmerçat en personal.

$$\text{Productivitat del Personal} = \frac{\text{Valor afegit}}{\text{Despeses de personal}}$$

Despeses

Analitza les despeses de personal i les financeres, dividides per l'import de les vendes. La ràtio mostra les despeses que ha calgut esmerçar per cada 100 euros venuts.

$$\text{Despeses de Personal} = \frac{\text{Despeses de Personal}}{\text{Vendes}} \times 100$$

$$\text{Despeses Financeres} = \frac{\text{Despeses Financeres}}{\text{Vendes}} \times 100$$

Rendibilitat

S'analitza la rendibilitat econòmica i la rendibilitat financera. Aquestes ràtios mesuren el retorn que genera una inversió amb relació a la quantitat invertida.

Rendibilitat econòmica

Calcula la relació entre el resultat de l'exploració i l'actiu. Aquest càlcul mesura quin ha estat el rendiment de l'actiu, és a dir, ens permet conèixer quin ha estat el benefici generat per l'actiu de l'empresa. El seu càlcul no considera com s'ha finançat aquest actiu.

$$\text{Rendibilitat Econòmica} = \frac{\text{Resultat d'Exploració}}{\text{Actiu}} \times 100$$

Rendibilitat financera

Calcula la relació entre el resultat de l'exercici i el capital invertit, és a dir, ens indica la rendibilitat dels fons propis o de l'aportació

Observatori de la vinya, el vi i el cava

dels accionistes (guanys dels inversors).

$$\text{Rendibilitat Financera} = \frac{\text{Resultat de l'Exercici}}{\text{Patrimoni Net}} \times 100$$

Ràtio de liquiditat general

La liquiditat d'una empresa equival a la seva capacitat per fer front a les seves obligacions a curt termini o, el que és el mateix, la capacitat d'obtenir diners en efectiu.

La ràtio de liquiditat general mesura la relació entre l'actiu corrent, aquell que permet fer front a pagaments a curt termini atesa la seva naturalesa líquida, i el passiu corrent, o creditors a curt termini. Quan aquesta ràtio és inferior a 1, significa que existiran dificultats imminents de liquiditat.

$$\text{Liquiditat General} = \frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$$

Solvència

La solvència d'una empresa fa referència a la seva capacitat per generar fons que puguin respondre als compromisos de pagament adquirits amb tercers.

La solvència es pot avaluar segons les dues ràtios següents, **la ràtio d'endeutament i la ràtio de qualitat del deute**. Aquestes també es coneixen com a ràtios d'endeutament, ja que ens permeten conèixer l'estructura del deute de les empreses.

La **ràtio d'endeutament** mesura la proporció que representen els deutes (finançament aliè) sobre el total de fonts financeres (finançament aliè més propi). Com més elevat sigui el valor de la ràtio, més gran serà l'endeutament que tindrà l'empresa. És a dir, més gran serà la proporció del deute amb relació al seu passiu i patrimoni net.

Tradicionalment, l'ideal d'aquesta ràtio s'ha situat entre el 40% i el 65%. Si és superior ens indica que el volum de deutes pot ser excessiu i que es perd autonomia financera respecte a tercers o, el que es el mateix, s'està descapitalitzant i es funciona amb una estructura financera més arriscada. Si és inferior al valor mínim recomanat, pot donar-se que l'empresa tingui un excés de capitals propis, cosa que no és aconsellable, ja que certa proporció de deute és, de vegades, rendible ja que permet beneficiar-se del palanquejament financer.

$$\text{Ràtio d'Endeutament} = \frac{\text{Total deutes}}{(\text{Passiu} + \text{Patrimoni Net})} \times 100$$

La **ràtio de qualitat del deute** analitza l'estructura del deute. Un valor reduït d'aquesta ràtio significa que el deute és de millor qualitat, pel que fa als terminis. En sentit contrari, un valor elevat significa un major pes del deute a curt termini, cosa que podria

significar més perill d'insolvència i manca de liquiditat.

$$\text{Ràtio de Qualitat del deute} = \frac{\text{Deutes a curt termini}}{\text{Total Deutes}} \times 100$$

Compte de pèrdues i guanys

Resultats dels comptes

En la taula 13 es mostra el compte de pèrdues i guanys de les empreses elaboradores de vi de Catalunya i del conjunt de l'Estat, per als quatre grups definits (A, B, C, i D). **Es presenten les dades mitjanes per empresa del 2012.**

Les empreses catalanes assoleixen un **import net de la xifra de vendes** mitjà de 5.084,6 milers de €. Aquest import supera per poc l'obtingut per les empreses espanyoles (4.780,7 milers de €).

El **resultat d'explotació és de signe positiu per al conjunt d'empreses**, tant de Catalunya com d'Espanya. Tanmateix, a Catalunya, el resultat d'explotació mitjà és inferior a l'espanyol: 73,1 milers de € enfront de 223,2 milers de €. Aquest resultat és conseqüència d'uns costos d'explotació lleugerament superiors a les empreses catalanes. La diferència més important recau en les *Altres despeses d'explotació*, que, a Catalunya, prenen un valor mitjà de 1.608,6 milers de € per empresa; mentre que aquesta xifra és de 1.026,0 milers de € per al conjunt d'empreses espanyoles.

El **resultat de l'exercici** és de signe positiu per al conjunt d'empreses, tant catalanes com espanyoles. El conjunt d'empreses catalanes també presenta un resultat de l'exercici inferior al total espanyol (15,2 milers de € enfront de 110,9 milers de €).

Pel que fa al **resultat financer**, s'observen **valors negatius en tots el casos**. Per al conjunt d'empreses catalanes i espanyoles s'obtenen valors mitjans de -28,1 milers de € i de -62,5 milers de €, respectivament.

Respecte als **4 grups** en què s'han classificat les empreses (taula 11), **les diferències**, lògicament, **són molt notables** en totes les partides del compte de pèrdues i guanys.

A Catalunya i a Espanya, els grups de menor dimensió (C i D) presenten un resultat de l'exercici negatiu. Tanmateix, **les empreses espanyoles del grup B** (amb un import net de la xifra de negocis ≥ 1.000 milers de € i < 5.000 milers de €), a més a més, també presenten un **resultat de l'exercici negatiu**.

L'import net de la xifra de negocis per a cada grup representat és força semblant entre Catalunya i Espanya, excepte per al grup A, ja que aquest no té un límit superior (≥ 5.000 milers de €). En aquest cas (**grup A**), el valor mitjà de la xifra de negocis de les empreses catalanes assoleix els 37.887,6 milers de €, mentre que el de les espanyoles és de 27.324,7 milers de €. Tanmateix, malgrat aquestes diferències, **el resultat d'explotació mitjà a Catalunya és, aproximadament, la meitat del de les empreses del conjunt de l'Estat** (838,6 milers de € enfront de 1.724,4 milers de €, respectivament).

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Taula 13

Partides principals dels Comptes de Pèrdues i Guanys de les empreses vinícoles de Catalunya, Espanya i grups definits (A, B, C i D). 2012. Mitjana per empresa en milers d'€

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	Conjunt d'empreses		Grup A		Grup B		Grup C		Grup D	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Nombre d'Empreses	176	1.088	20	153	38	330	45	235	73	370
Import net de la xifra de negocis	5.084,6	4.780,7	37.887,6	27.324,7	2.233,9	2.273,3	739,3	730,1	260,0	267,5
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	22,6	35,5	99,2	119,8	23,9	24,3	25,2	19,5	-0,8	20,9
Treballs realitzats per l'empresa per al seu actiu	5,8	5,9	50,0	23,0	0,1	6,4	0,5	1,6	0,0	0,9
Aprovisionaments	-2.672,8	-2.955,6	-20.085,3	-17.392,8	-1.149,4	-1.252,7	-332,3	-384,2	-138,0	-137,7
Altres ingressos d'explotació	95,8	75,8	731,3	359,2	20,1	49,7	17,5	18,1	9,3	18,6
Despeses de personal	-699,7	-492,8	-4.519,3	-2.167,3	-471,9	-389,7	-198,0	-170,9	-81,2	-96,7
Altres despeses d'explotació	-1.608,6	-1.026,0	-12.428,5	-5.733,9	-508,1	-481,3	-196,1	-192,2	-87,8	-94,6
Amortització de l'immobilitzat	-183,6	-232,4	-1.104,8	-951,0	-104,9	-202,6	-85,0	-97,9	-33,0	-47,2
Imputació de subvencions d'immobilitzat no financer i altres	6,3	22,4	24,7	84,8	3,2	21,7	7,3	11,1	2,2	4,4
Excessos de provisions	0,0	10,0	0,0	68,5	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Altres resultats	22,7	-0,5	183,6	-10,6	5,1	0,3	0,2	-5,2	1,3	6,5
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	73,1	223,2	838,6	1.724,4	51,9	50,5	-21,4	-69,9	-67,5	-57,3
<i>Continua a la pàgina següent</i>										

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Taula 13
(CONTINUACIÓ)

	Conjunt d'empreses		Grup A		Grup B		Grup C		Grup D	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Ingressos financers	30,9	52,5	241,2	331,0	10,9	14,2	1,7	2,2	1,6	3,4
Despeses financeres	-118,1	-110,5	-845,7	-548,4	-48,1	-62,4	-24,9	-38,6	-12,7	-17,9
Variació de valor raonable en instruments financers	-9,3	-0,3	-80,8	-0,8	0,1	-0,3	-0,1	-0,3	-0,2	-0,1
Diferències de canvi	6,8	0,2	56,9	1,2	1,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Deteriorament i resultat per alienacions d'instruments financers	61,7	-4,4	537,4	-42,3	2,3	2,6	0,4	-4,8	0,0	5,3
RESULTAT FINANCER (14 + 15 + 16 + 17 + 18)	-28,1	-62,5	-91,0	-259,3	-33,5	-45,8	-23,0	-41,5	-11,3	-9,2
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (A1 + A2)	44,9	160,8	747,5	1.465,1	18,3	4,7	-44,3	-111,4	-78,7	-66,6
Impostos sobre beneficis*	-29,7	-49,8	-262,1	-347,4	-14,7	-17,4	2,6	9,7	6,2	6,5
Resultat de l'exercici PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES (A3 + 19)	15,2	110,9	485,4	1.117,7	3,6	-12,7	-41,7	-101,7	-72,6	-60,1
OPERACIONS INTERROMPUDES										
Resultat de l'exercici procedent d'operacions interrompudes	0,0	-0,1	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat de l'exercici (A4 + 20)	15,2	110,9	485,4	1.117,2	3,6	-12,7	-41,7	-101,7	-72,6	-60,1

*Els impostos sobre beneficis com a ingrés es generen a partir de l'obtenció d'un resultat abans d'impostos negatiu. Representen l'obtenció d'un crèdit fiscal davant l'Agència Tributària, per les pèrdues a compensar que es descomptaran del tribut a abonar en exercicis posteriors (Comprendre el Nuevo PGC. Amat, O., 2008).

Balanç de situació

En la taula 14 es mostra el balanç de situació de les empreses del conjunt de l'Estat, de Catalunya i dels quatre grups definits (A, B, C i D), per a l'any 2012. Les partides del balanç expressen els **resultats mitjans per empresa**.

L'actiu total mitjà (i per tant, el passiu total més el patrimoni net) de les empreses vinícoles de Catalunya l'any 2012 és de 8.449 milers de €. En comparació, el conjunt d'empreses de l'Estat assoleix un valor superior, concretament, de 9.832 milers de €.

Exceptuant el grup A, per a la resta de grups establerts, l'actiu total mitjà és superior en les empreses espanyoles que en les catalanes. Per al grup A, tanmateix, l'actiu total de les empreses espanyoles és un 83,4% de l'obtingut per les empreses catalanes (47.244 milers de € enfront de 56.635 milers de €, respectivament).

Les diferents partides del balanç dels 4 grups d'empreses catalanes tendeixen a disminuir a mesura que disminueix l'import net de la xifra de vendes.

Respecte a la **proporció de les partides principals del balanç** de situació –actiu corrent, actiu no corrent, passiu corrent, passiu no corrent i patrimoni net–, s'observa com el conjunt d'empreses de Catalunya i d'Espanya presenten proporcions similars d'actiu corrent i no corrent, respecte a l'actiu total. Pel que fa al passiu, les empreses espanyoles acumulen una proporció lleugerament superior de patrimoni net. En concret, per a les empreses espanyoles, el patrimoni net concentra el 53,5% del seu passiu més patrimoni net, mentre que per a les empreses catalanes aquesta proporció cau gairebé 4 punts percentuals (figura 12).

En els 4 grups establerts a partir de l'import net de la xifra de vendes, s'observa una tendència general, malgrat que amb algunes excepcions: a mesura que disminueix l'import net de la xifra de vendes, es produeix una reducció en la proporció d'actiu corrent, de passiu corrent i de patrimoni net (respecte a l'actiu total o el patrimoni net més el passiu). Aquesta tendència general té un caràcter més accentuat en el cas de les empreses espanyoles.

A Catalunya, les empreses del grup A (import net de la xifra de vendes \geq 5.000 milers de €) presenten una proporció de passiu corrent del 36,7%, davant d'un 19,9% per a les empreses del grup D. Pel que fa al patrimoni net, les proporcions són del 48,8% i del 39,7%, per als grups A i D, respectivament. No obstant això, la tendència esmentada no es compleix, a Catalunya, pel que fa a la proporció d'actiu corrent. En el cas d'Espanya, la proporció d'actiu corrent de les empreses del grup A és del 52,4%, xifra que es redueix fins al 35,4% per a les empreses del grup D.

Observatori de la vinya, el vi i el cava

Taula 14

Partides principals dels Balanços de situació de les empreses vinícoles de Catalunya, Espanya i grups definits (A, B, C i D). Resultats mitjana per empresa en milers d'euros. Any 2012.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

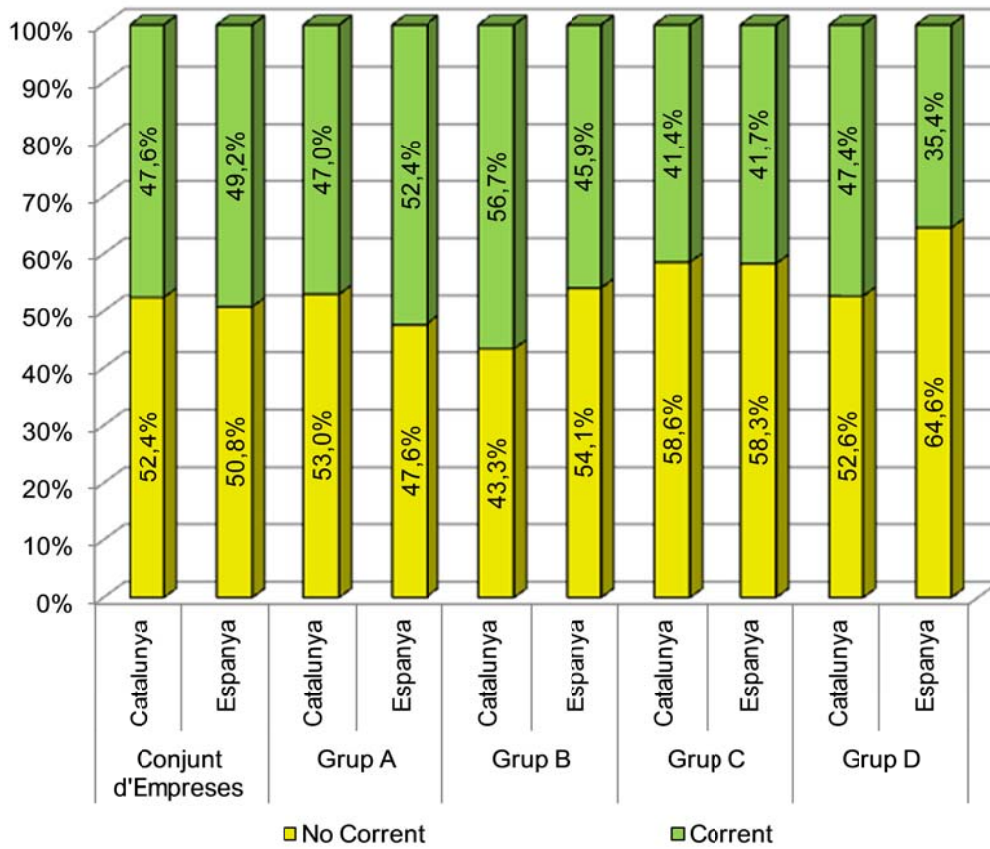
	Conjunt d'empreses		Grup A		Grup B		Grup C		Grup D	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Nombre d'Empreses	176	1.087	20	152	38	330	45	235	73	370
Actiu No Corrent	4.427	4.991	29.993	22.511	1.732	3.396	1.536	1.699	607	1.307
I. Intangible	48	116	266	603	45	63	22	34	6	14
I. Material	2.312	2.938	12.577	10.056	1.404	2.873	1.377	1.469	549	1.007
Altres Actius No Corrents	2.067	1.937	17.150	11.852	284	460	138	196	52	286
Actiu Corrent	4.022	4.841	26.642	24.734	2.268	2.886	1.087	1.215	546	717
Existències	2.444	2.501	16.369	12.251	1.168	1.506	710	764	362	488
Deutors	1.002	1.285	6.491	6.539	732	860	250	285	101	142
Altres Actius Corrents	576	1.055	3.782	5.944	368	520	126	166	83	87
<i>Tresoreria</i>	<i>99</i>	<i>242</i>	<i>292</i>	<i>1.106</i>	<i>152</i>	<i>184</i>	<i>83</i>	<i>74</i>	<i>29</i>	<i>46</i>
TOTAL ACTIU	8.449	9.832	56.635	47.244	4.000	6.282	2.623	2.913	1.154	2.023
Patrimoni Net	4.190	5.264	27.641	26.207	2.383	3.118	1.349	1.329	458	1.073
Passiu No Corrent	1.386	1.717	8.235	6.543	616	1.428	520	847	444	547
Passiu Corrent	2.872	2.851	20.759	14.494	1.001	1.737	754	737	252	403
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	8.449	9.832	56.635	47.244	4.000	6.282	2.623	2.913	1.154	2.023

Figura12

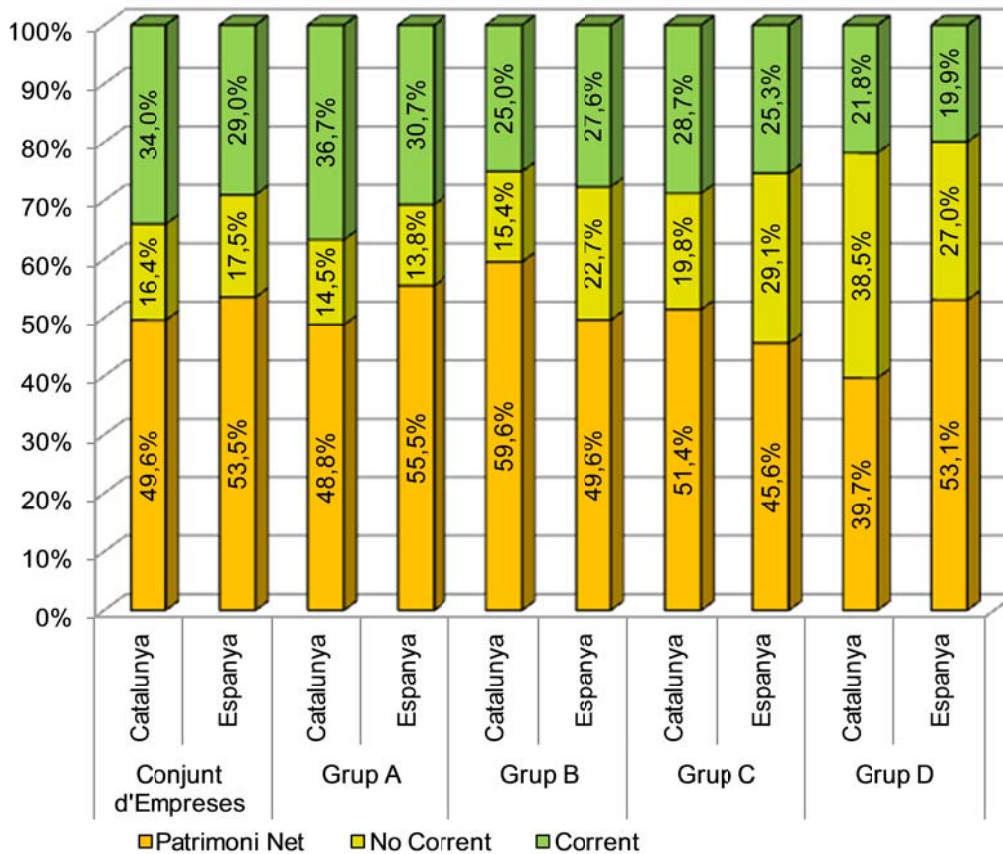
Pes de les partides del balanç de les mostres Catalunya, Espanya i grups definits (A, B, C i D). Any 2012.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

a) Partides de l'ACTIU

b) Partides del PASSIU

Resultats de les ràtios

Consideracions

El nombre d'empreses de la mostra i la seva composició presenta una variació interanual del 2011 al 2012 per diversos motius. Per exemple, que els comptes no fossin dipositats en el Registre Mercantil, o que no estiguessin disponibles en el moment de l'extracció.

A causa d'aquestes variacions, quan es comparen les ràtios dels anys 2012 i 2011, s'utilitzen únicament aquelles empreses que presenten dades per a tots dos anys, per tal que les empreses considerades siguin les mateixes.

Aquest fet ocasiona que existeixin diferències entre la ràtio calculada per al 2012 amb el conjunt de la mostra i la calculada per al mateix any per a la realització de la comparativa amb l'any 2011.

Ràtios d'activitat comercial

Import de la Xifra de vendes

En la taula 15 es mostra l'import total i la mitjana de la xifra de vendes de les empreses a Catalunya, a Espanya i als 4 grups establerts.

Les empreses catalanes aporten, l'any 2012, un 13,9% de les vendes totals d'Espanya, i representen un 16,2% del total d'empreses vinícoles de l'Estat. La proporció de vendes de les empreses catalanes ha disminuït força respecte als altres anys analitzats: l'any 2011 va assolir el 26,4% sobre el total de vendes de les empreses espanyoles ([informe 2/2013](#)).

No obstant això, cal esmentar que les variacions obtingudes entre diversos anys analitzats es poden deure parcialment a la variació en la composició de la mostra, tot i que els criteris de selecció s'han mantingut d'un any per l'altre. Les empreses incloses poden haver modificat els seus resultats, i generat noves condicions per ser afegides o eliminades de la mostra. De la mateixa manera, algunes empreses poden haver quedat fora de la mostra si els seus comptes estaven en procés d'actualització en el moment de la consulta i la descàrrega de les dades. Aquesta qüestió s'ha de tenir en compte quan es comparin els resultats d'aquest informe (any comptable 2012), respecte als resultats obtinguts en anys anteriors (informes 1/2010, 1/2011, 2/2012 i 2/2013; [OVVC](#)).

L'evolució de l'import net de la xifra de vendes de l'any 2011 al 2012 és negativa per al conjunt d'empreses catalanes, i presenta una lleugera davallada del -1,9%. D'aquesta manera, es recupera la tendència a la baixa que s'havia trencat l'any anterior ([informe 2/2013](#)). Aquest decrement ve provocat per una evolució en negatiu del grup A català (-2,8%), que és l'únic que redueix les seves vendes a Catalunya. Els altres 3 grups incrementen les vendes lleugerament (entre un 3% i un 4%) (figura 13).

D'altra banda, per al conjunt d'empreses de l'Estat, la xifra de

Observatori de la vinya, el vi i el cava

vendes creix un 8,4%, increment provocat pels grups A i B, que presenten increments del 8,9% i el 8.4%, respectivament. El grup D és l'únic que no incrementa les seves vendes (-0,1%) (figura 13).

Taula 15

**Import net de la xifra de vendes per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012).
Valors en milers d'euros.**

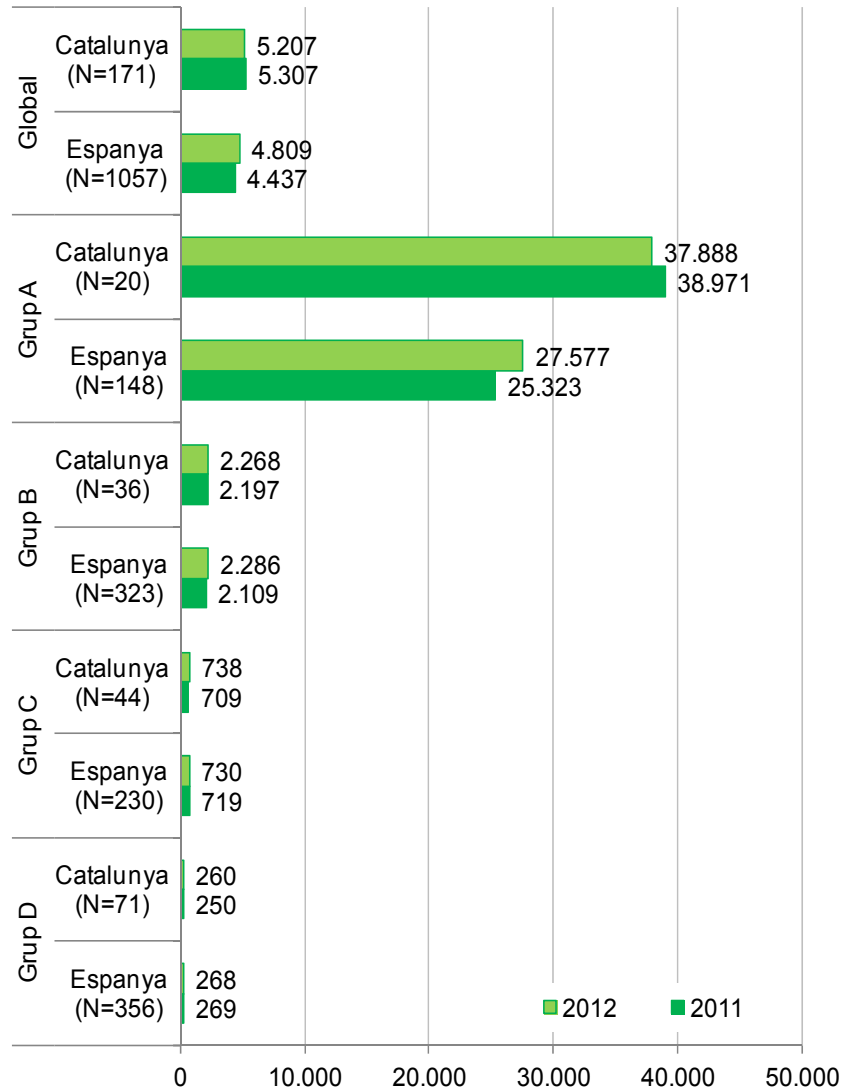
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	Import global	Import mitj
Catalunya	176	894.888	5.085
A	20	757.752	37.888
B	38	84.888	2.234
C	45	33.268	739
D	73	18.979	260
Espanya	1.087	5.199.534	4.783
A	152	4.174.682	27.465
B	331	754.756	2.280
C	235	171.575	730
D	369	98.521	267

Figura 13

Evolució de la XIFRA DE VENDES MITJANA de les empreses de Catalunya i Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Rotació

$$\text{Rotació} = \frac{\text{Vendes}}{\text{Actiu}} \times 100$$

Mostra la relació entre els ingressos per vendes i l'actiu utilitzat per obtenir-los. Com més gran és aquesta ràtio, millor és l'eficiència, ja que suposa una menor utilització de recursos per aconseguir un determinat nivell de vendes.

El conjunt d'empreses catalanes presenta el 2012 una ràtio de rotació del 60,2%, enfront del 48,6% obtingut per les empreses del conjunt de l'Estat.

Pel que fa als 4 grups establerts, s'observa com les empreses disminueixen la ràtio de rotació a mesura que disminueix l'import net de la xifra de vendes. Així, al conjunt de l'Estat, les empreses del grup D presenten un valor mínim del 13,3%, que contrasta amb una rotació màxima del 66,9% per a les empreses del grup A a Catalunya (taula 16).

Entre el 2011 i el 2012 (figura 14), s'observa com la rotació s'incrementa lleugerament en tots els casos, excepte per a les empreses espanyoles del grup D. L'increment més elevat el

Observatori de la vinya, el vi i el cava

presenten les empreses espanyoles del grup A (3,2 punts percentuals, enfront de 0,9 punts per a les empreses catalanes del mateix grup). Els resultats del grup A queden reflectits en el conjunt d'empreses, que presenten una evolució similar (figura 14).

Aquest increment en la rotació del conjunt d'empreses catalanes continua amb la tendència experimentada l'any anterior, després d'una sèrie d'anys amb un tendència a la baixa (informes 2/2013, 2/2012, 1/ 2011 i 1/2010, [OVVC](#)).

Taula 16

Ràtio de rotació per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en percentatge.

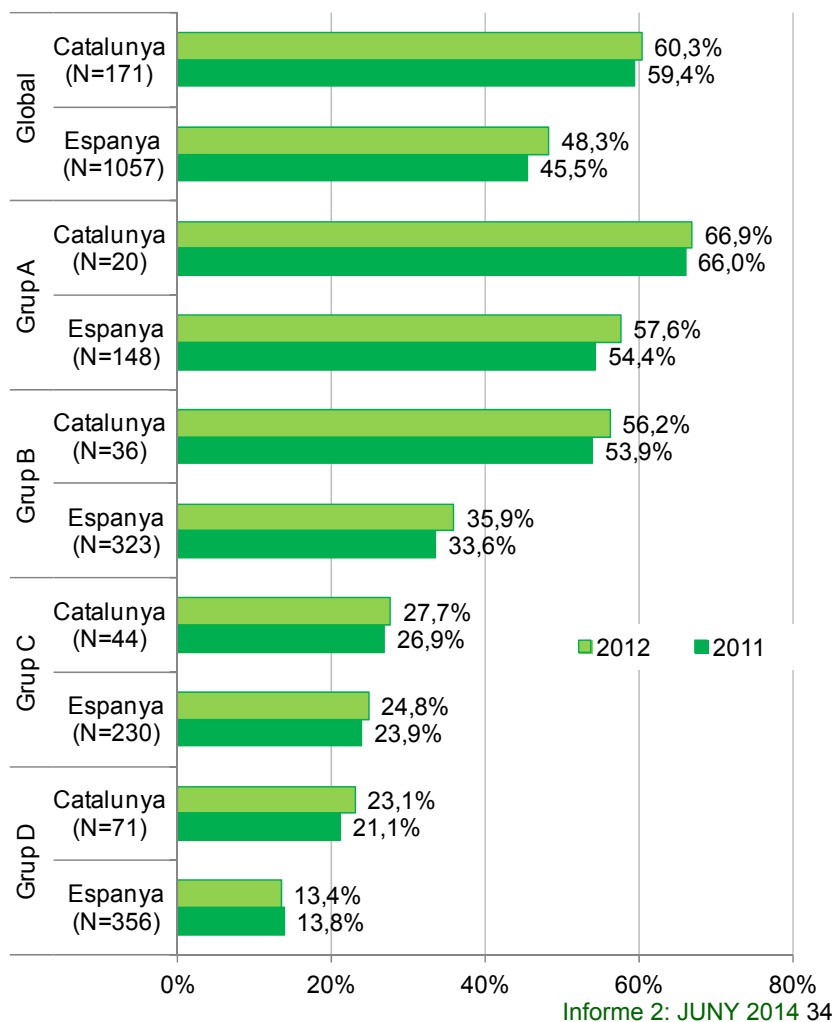
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	%
Catalunya	176	60,18%
A	20	66,90%
B	38	55,85%
C	45	28,19%
D	73	22,54%
Espanya	1.087	48,65%
A	152	58,13%
B	331	36,27%
C	235	25,06%
D	369	13,30%

Figura 14

Evolució de la ROTACIÓ de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definitos (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Valor afegit = Ingressos
d'exploració - Despeses
d'exploració

Valor afegit

Indica el valor de la renda generada per les activitats ordinàries de l'empresa.

El valor afegit mitjà de les empreses a Catalunya és, l'any 2012, de 1.080 milers de €, molt similar al de les empreses localitzades a Espanya (1.005 milers d'€) (taula 17).

Les empreses catalanes aporten, l'any 2012, un 17,4% del valor afegit del conjunt de l'Estat. Aquesta relació continua amb la tendència a la baixa experimentada en els darrers quatre anys, ja que els anys 2011, 2010, 2009 i 2008 va prendre valors del 21,0%, 23,5%, 27,0% i 28,8%, respectivament (informes 2/2013, 2/2012, 1/2011 i 1/2010, [OVVC](#)).

Pel que fa als resultats mitjans obtinguts a Catalunya i a Espanya, les diferències més grans es presenten en el grup A, que, a Catalunya supera notablement el valor afegit mitjà obtingut a Espanya (7.509 milers de € enfront de 5.190 milers de € al conjunt de l'Estat).

Entre el 2011 i el 2012 (figura 15), s'observa com **el valor afegit s'incrementa a Catalunya i a Espanya** un 20,0% i un 4,6%, respectivament. Aquests increments trenquen amb la tendència a la baixa observada en els anys anteriors.

L'increment del valor afegit del conjunt d'empreses recolza en els increments en els grups A i B. No obstant això, les empreses dels grups C i D experimenten una davallada en el valor afegit. La davallada màxima ha estat per a les empreses catalanes del grup D (-46,9%).

Taula 17

Valor afegit per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en milers d'euros.

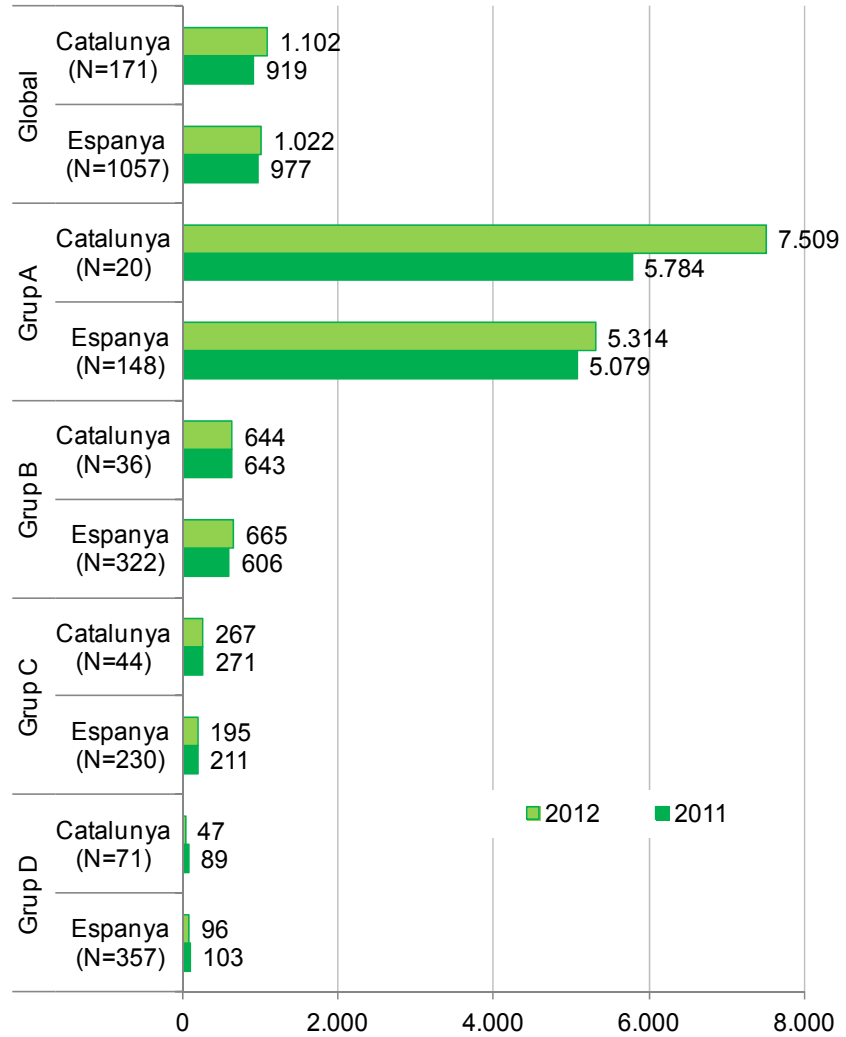
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	Valor afegit global	Valor afegit mitjana
Catalunya	176	190.020	1.080
A	20	150.177	7.509
B	38	24.468	644
C	45	11.860	264
D	73	3.514	48
Espanya	1.088	1.093.285	1.005
A	153	794.076	5.190
B	330	217.706	660
C	235	46.069	196
D	370	35.434	96

Figura 15

Evolució del VALOR AFEGIT MITJANA de les empreses de Catalunya i Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Productivitat del personal

Productivitat del personal = Valor afegit / Despeses de personal

Aquesta ràtio indica el valor de la renda generada per les activitats ordinàries de l'empresa per cada euro esmerçat en personal.

L'any 2012, les empreses del conjunt de l'Estat obtenen una ràtio de Productivitat del personal superior a la de les empreses de Catalunya. Concretament, aquesta ràtio pren un valor de 2,04 per al conjunt d'empreses espanyoles, enfront de l'1,54 de les empreses catalanes (taula 18). Per grups, s'observa com la Productivitat del personal creix a mesura que augmenta l'import net de la xifra de vendes.

Entre el 2011 i el 2012 (figura 16), la Productivitat del personal ha augmentat per al conjunt d'empreses i per a les empreses del grup A, tant a Catalunya com a Espanya. Per a la resta d'empreses, l'evolució és negativa, exceptuant les empreses espanyoles del grup B, que incrementen aquesta ràtio.

Aquesta evolució recupera la tendència general creixent, que es va trencar l'any anterior ([informe 2/2013](#)).

Taula 18

Ràtio de Productivitat del personal per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors unitaris.

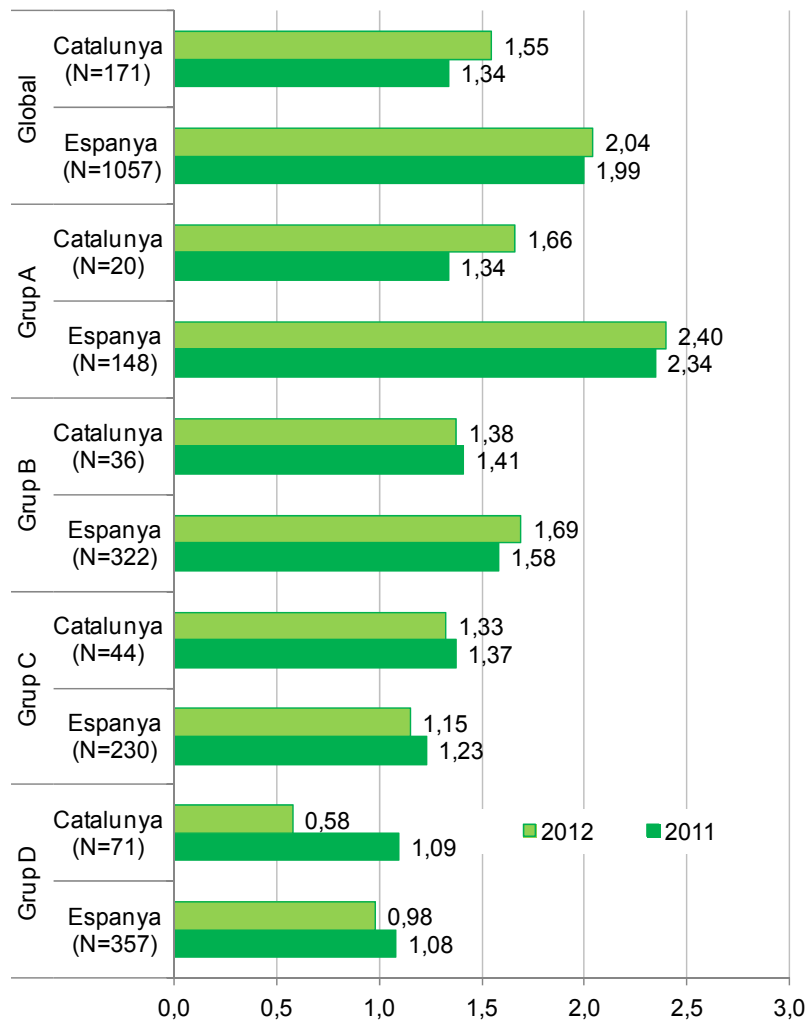
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	1,54
A	20	1,66
B	38	1,36
C	45	1,33
D	73	0,59
Espanya	1.087	2,04
A	152	2,39
B	331	1,69
C	235	1,15
D	369	0,98

Figura 16

Evolució de la PRODUCTIVITAT DEL PERSONAL de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Despeses

% Despeses de personal =
Despeses de personal /
Vendes

La ràtio de **despeses de personal** a Catalunya l'any 2012 ens indica que ha calgut esmerçar 13,8 € de despeses de personal per cada 100 € venuts. En el conjunt de l'Estat s'ha obtingut una ràtio amb un valor inferior, en concret de 10,3 € (taula 19).

En els grups establerts, s'observa com les despeses de personal (per cada 100 euros venuts) són més elevades a mesura que disminueix el valor de l'import net de la xifra de vendes, que, en tots els casos, són superiors a Catalunya.

Entre el 2011 i el 2012 (figura 17), **la ràtio de despeses de personal s'ha mantingut relativament estable en tots els casos**, amb un lleuger increment per a les empreses catalanes (0,7 punts percentuals) i una lleugera davallada per a les empreses del conjunt de l'Estat (-0,6 punts percentuals).

Les variacions més importants, les presenten les empreses del grup D, amb una petita davallada per a les empreses catalanes (-1,1 punts percentuals) i un petit increment per a les empreses espanyoles del mateix grup (2,0 punts percentuals).

L'evolució del darrer any pel que fa a aquesta ràtio frena la davallada experimentada en els darrers anys.

Taula 19

Ràtio de Despeses de personal per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en percentatge.

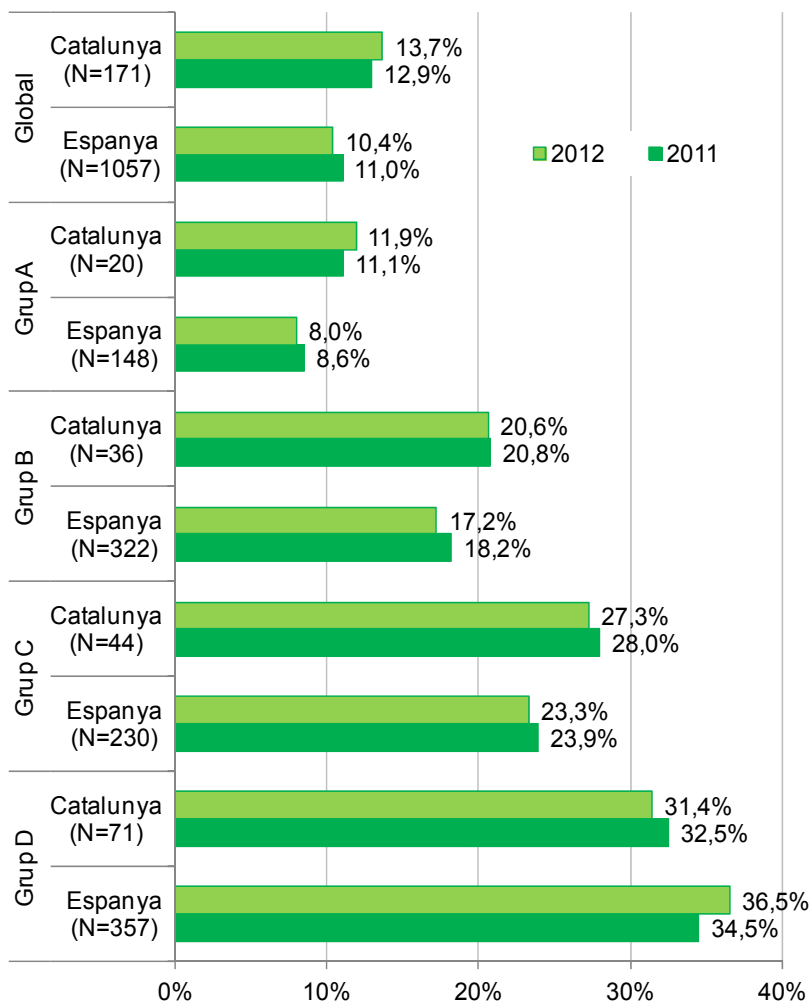
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	13,76%
A	20	11,93%
B	38	21,12%
C	45	26,79%
D	73	31,23%
Espanya	1.087	10,31%
A	152	7,93%
B	331	17,14%
C	235	23,41%
D	369	36,38%

Figura 17

Evolució de les DESPESES DE PERSONAL de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

% Despeses financeres =
Despeses financeres /
Vendes

La ràtio de **despeses financeres** a Catalunya i a Espanya l'any 2012 ens indica que ha calgut esmerçar 2,3 € per cada 100 € venuts (taula 20).

En els grups establerts, s'observa com la ràtio de despeses financeres augmenta a mesura que disminueix el valor de l'import net de la xifra de vendes. Destaquen els grups C i D del conjunt de l'Estat, que sobrepassen, amb uns valors de 5,3 € i 6,8 €, els 5,0 € que la literatura aconsella no sobrepassar. Molt propers a aquest límit, es situen el grup D a Catalunya, amb un valor de 4,9 € per cada 100€ venuts.

Entre el 2011 i el 2012 (figura 18), s'observa com **la ràtio de despeses financeres augmenta lleugerament a Catalunya**, especialment en el grup A (amb un increment de 0,7 punts percentuals que, malgrat que en valor absolut no és elevat, en valor relatiu representa un increment del 49,8%). Pel que fa al conjunt d'empreses espanyoles, l'evolució d'aquesta ràtio és negativa (-0,1 punts percentuals).

Taula 20

Ràtio de despeses FINANCERES per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en percentatge.

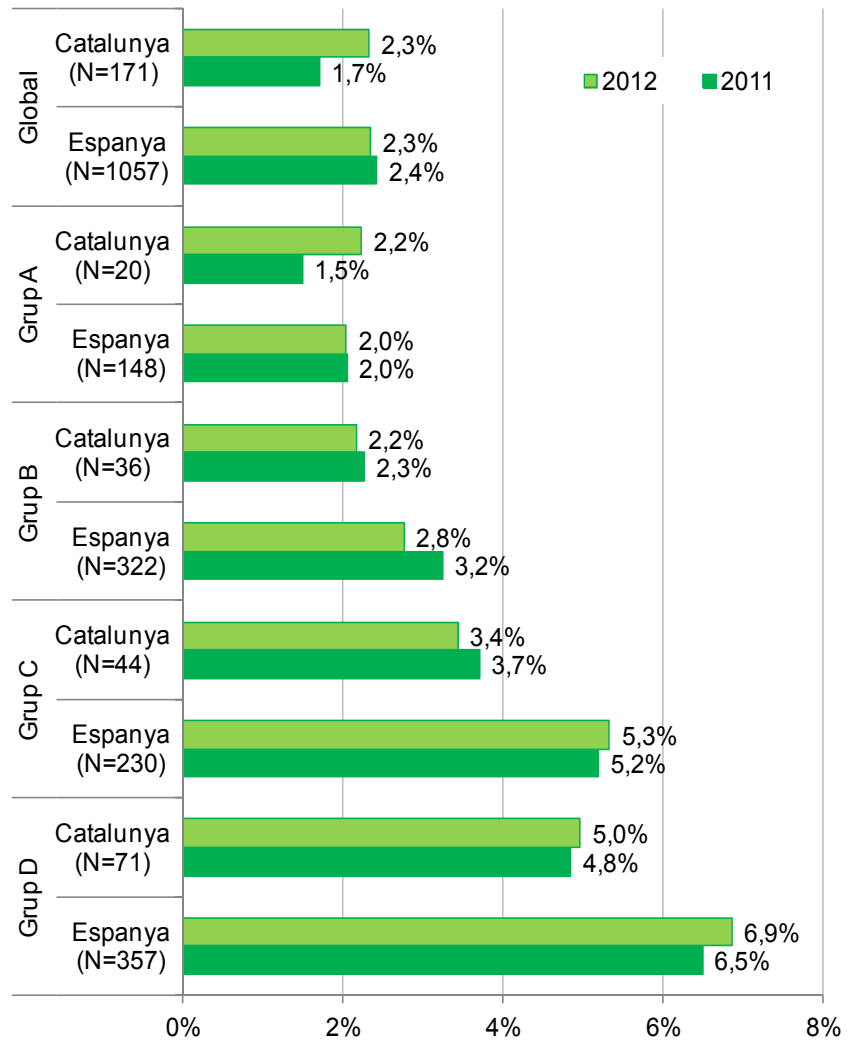
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	2,32%
A	20	2,23%
B	38	2,15%
C	45	3,37%
D	73	4,89%
Espanya	1.087	2,31%
A	152	2,01%
B	331	2,74%
C	235	5,29%
D	369	6,83%

Figura 18

Evolució de les DESPESES FINANCERES de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Ràtios de rendibilitat

% Rendibilitat econòmica = Resultat d'exploració / Actiu

S'analitza la rendibilitat econòmica i la rendibilitat financera. Aquestes ràtios mesuren el retorn que genera una inversió amb relació a la quantitat invertida.

Rendibilitat econòmica

El seu càlcul ens permet conèixer quin ha estat el benefici generat per l'actiu de l'empresa. Respecte a la ràtio de rendibilitat econòmica no existeix un valor òptim; no obstant això, valors més elevats són més favorables per a les empreses, ja que suposen un major resultat de l'exploració respecte als seus actius.

La rendibilitat econòmica del sector vinícola a Catalunya és baixa, en concret, del 0,9%. En el conjunt de l'Estat, la rendibilitat econòmica de les empreses del sector assoleix un 2,3% (taula 21).

Dels 4 grups establerts a Catalunya, s'observa que els grups C i D presenten rendibilitats econòmiques negatives, tant a Catalunya com a Espanya, com a conseqüència d'un resultat d'exploració negatiu.

El pitjor resultat, el presenta el grup D a Catalunya (amb una ràtio de -5,8%).

Taula 21

Ràtio de Rendibilitat econòmica per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en percentatge.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

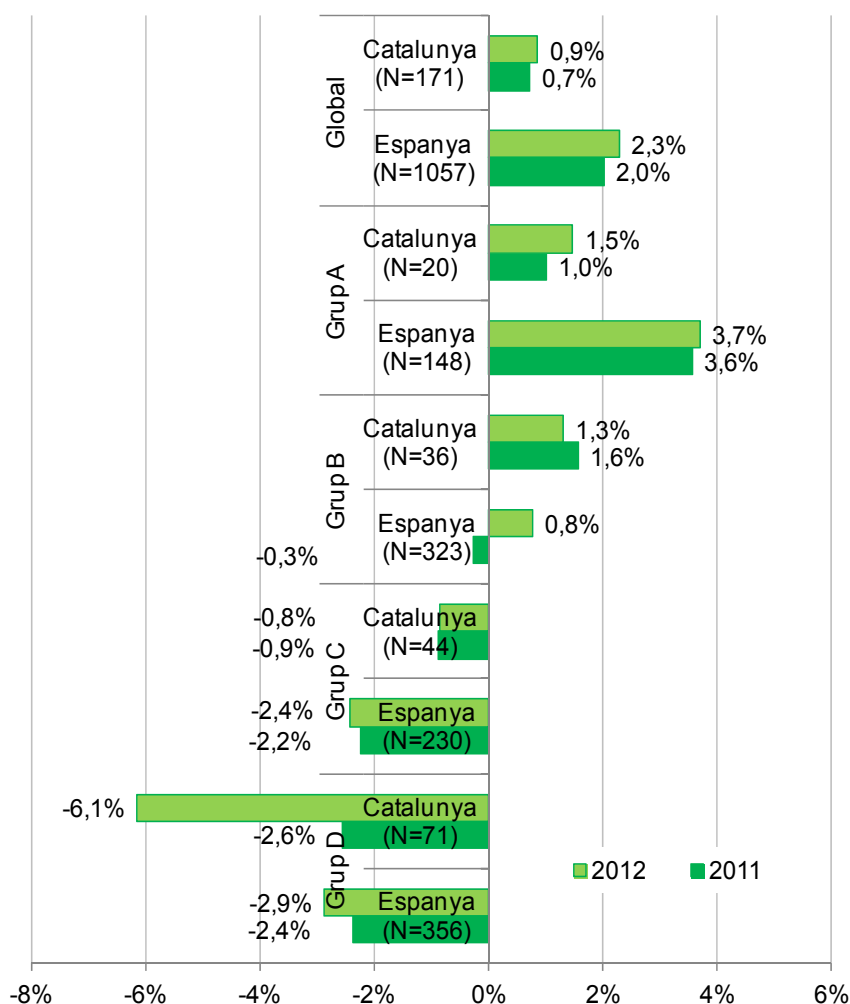
	N	2012
Catalunya	176	0,86%
A	20	1,48%
B	38	1,30%
C	45	-0,81%
D	73	-5,85%
Espanya	1.087	2,27%
A	152	3,67%
B	331	0,80%
C	235	-2,40%
D	369	-2,86%

Entre el 2011 i el 2012, s'observa com la **ràtio de rendibilitat econòmica ha augmentat per al conjunt d'empreses** i, especialment, per a les empreses del grup A. Per al conjunt d'empreses s'observa un increment de 0,14 i 0,27 punts, a Catalunya i a Espanya, respectivament. Tanmateix, les empreses del grup D presenten evolucions a la baixa, especialment a Catalunya (-3,59 punts percentuals), igual que les empreses catalanes del grup B i les espanyoles del grup C. Les empreses amb una evolució més favorable són les espanyoles del grup B (amb un increment d'1,05 punts percentuals) (figura 19).

Figura 19

Evolució de la ràtio de RENDIBILITAT ECONOMICA de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Rendibilitat financera

% Rendibilitat financera = Resultat de l'Exercici / Patrimoni net

El seu càlcul ens permet conèixer la rendibilitat dels fons propis o de l'aportació dels accionistes (guanys dels inversors). Respecte a la ràtio de rendibilitat econòmica no existeix un valor òptim; no obstant això, valors més elevats són més favorables per a les empreses, ja que suposen un major resultat de l'exercici respecte al seu Patrimoni net.

Pel que fa a la ràtio de rendibilitat financera, els resultats obtinguts a Catalunya i a Espanya són negatius per als grups C i D, com a conseqüència d'uns resultats de l'exercici negatius. A Espanya, les empreses del grup B també presenten un resultat negatiu.

Les ràtios més elevades, les presenten les empreses del grup A, especialment a Espanya, amb un valor del 4,29%. Aquestes empreses són les que condicionen majorment els resultats globals, que assoleixen valors del 0,36% i del 2,11%, a Catalunya i a Espanya, respectivament (taula 22).

Entre el 2011 i el 2012, s'observa com **la ràtio de rendibilitat financera disminueix en tots els casos, excepte per a les empreses del grup A, que exerceixen la seva influència en els resultats globals en positiu.** Una altra excepció són les empreses

Observatori de la vinya, el vi i el cava

espanyoles del grup B, que també presenten una evolució positiva de la ràtio de rendibilitat financera (figura 20).

El grup que ha augmentat la seva ràtio en més gran mesura són les empreses catalanes del grup A, amb un augment de 2,14 punts percentuals. En sentit contrari, les empreses catalanes del grup D redueixen la seva ràtio en 9,20 punts percentuals.

Taula 22

Ràtio de Rendibilitat financera per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors en percentatge.

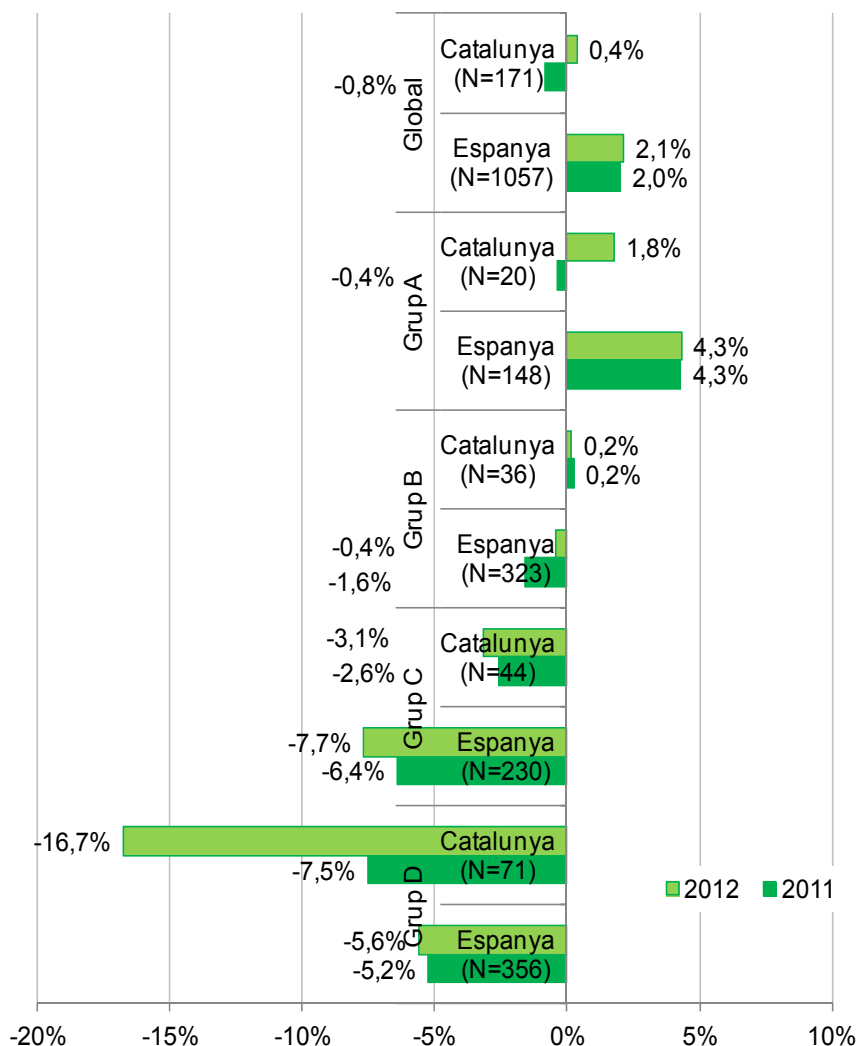
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	0,36%
A	20	1,76%
B	38	0,15%
C	45	-3,09%
D	73	-15,86%
Espanya	1.087	2,11%
A	152	4,29%
B	331	-0,41%
C	235	-7,65%
D	369	-5,64%

Figura 20

Evolució de la ràtio de RENDIBILITAT FINANCERA de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Ràtio de Liquiditat general

Liquiditat general = Actiu corrent / Passiu corrent

La ràtio de Liquiditat general mesura la relació entre l'Actiu corrent, aquell que permet fer front a pagaments a curt termini atesa la seva naturalesa líquida, i el Passiu corrent, o creditors a curt termini. Quan aquesta ràtio és inferior a 1, significa que existiran dificultats greus i imminents de liquiditat. Pel que fa al valor òptim de la ràtio de liquiditat general, alguns autors consideren que aquest ha d'estar igual o per sobre de l'**1,47** (*Análisis Económico Financiero. Amat, O., 2002*).

En el 2012, la ràtio de liquiditat general a Catalunya és d'1,40 (inferior al recomanat); mentre que al conjunt de l'Estat és d'1,70 (taula 23). Per grups d'empreses, s'observa un mínim en les empreses catalanes del grup A, amb un valor d'1,28 i un màxim de 2,27 per a les empreses catalanes del grup B. No obstant, pel que fa al grup A, donada la seva condició, seria dubtós que, malgrat que la ràtio obtinguda està per sota del recomanat, presentessin problemes de liquiditat. A més a més, el valor obtingut no és inferior a 1, el que sí podria indicar problemes imminents.

Entre el 2011 i el 2012 (figura 21), s'observa **com la ràtio de liquiditat general ha disminuït per al conjunt d'empreses,**

Observatori de la vinya, el vi i el cava

especialment a Catalunya (-5,26 punts percentuals). Concretament, a Catalunya, pel que fa als 4 grups diferenciats, la ràtio de liquiditat general s'ha reduït per als grups A i C, i ha augmentat per als grups B i D. La màxima davallada, la presenten les empreses catalanes del grup C (-8,07 punts percentuals), mentre que l'increment màxim el presenten les empreses catalanes del grup B (15,71 punts percentuals).

Aquesta davallada de la liquiditat general continua amb la tendència a la baixa que s'havia iniciat l'any anterior (informe [2/2013](#)).

Taula 23

Ràtio de Liquiditat general per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors unitaris.

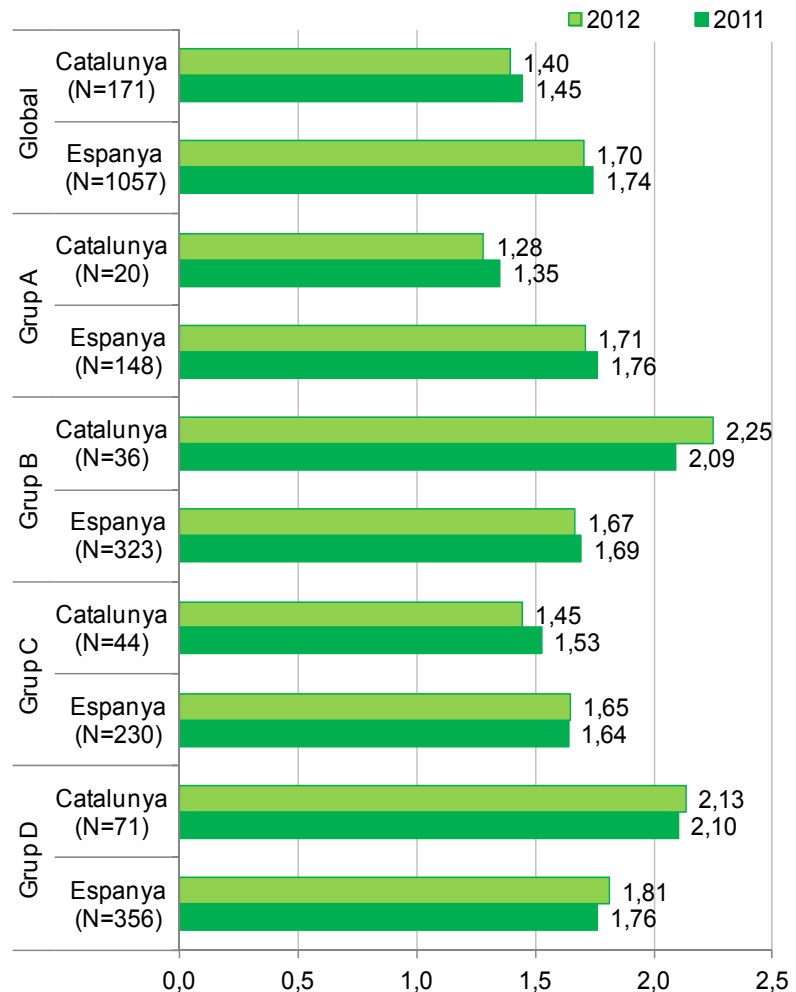
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	1,40
A	20	1,28
B	38	2,27
C	45	1,44
D	73	2,17
Espanya	1.087	1,70
A	152	1,71
B	331	1,66
C	235	1,65
D	369	1,78

Figura 21

Evolució de la ràtio de LIQUIDITAT GENERAL de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (any 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Ràtios de solvència

% Ràtio d'endeutament
 = Total deutes / (Passiu + Patrimoni net)

La **ràtio d'endeutament** mesura la proporció que representen els deutes (finançament aliè) sobre el total de fonts financeres (finançament aliè més propi). Tradicionalment, l'ideal d'aquesta ràtio s'ha situat entre el 40 i el 60%.

Segons els resultats obtinguts (taula 24), s'observa com **aquesta ràtio es manté entre els percentatges recomanats**, amb l'excepció del grup D català, que supera l'endeutament recomanat en 0,33 punts percentuals. El mínim observat és del 40,43% per a les empreses catalanes del grup B.

Entre el 2011 i el 2012 (figura 22), s'observa com **aquesta ràtio s'ha reduït lleugerament per al conjunt d'empreses**. No obstant això, les variacions experimentades per a aquesta ràtio són moderades en tots els casos. La reducció màxima és de -3,05 punts percentuals (empreses catalanes del grup B), mentre que l'increment màxim és d'1,37 punts percentuals (empreses catalanes del grup D). Aquesta evolució a la baixa segueix l'experimentada en els anys anteriors.

Taula 24

Ràtio d'Endeutament per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors percentuals.

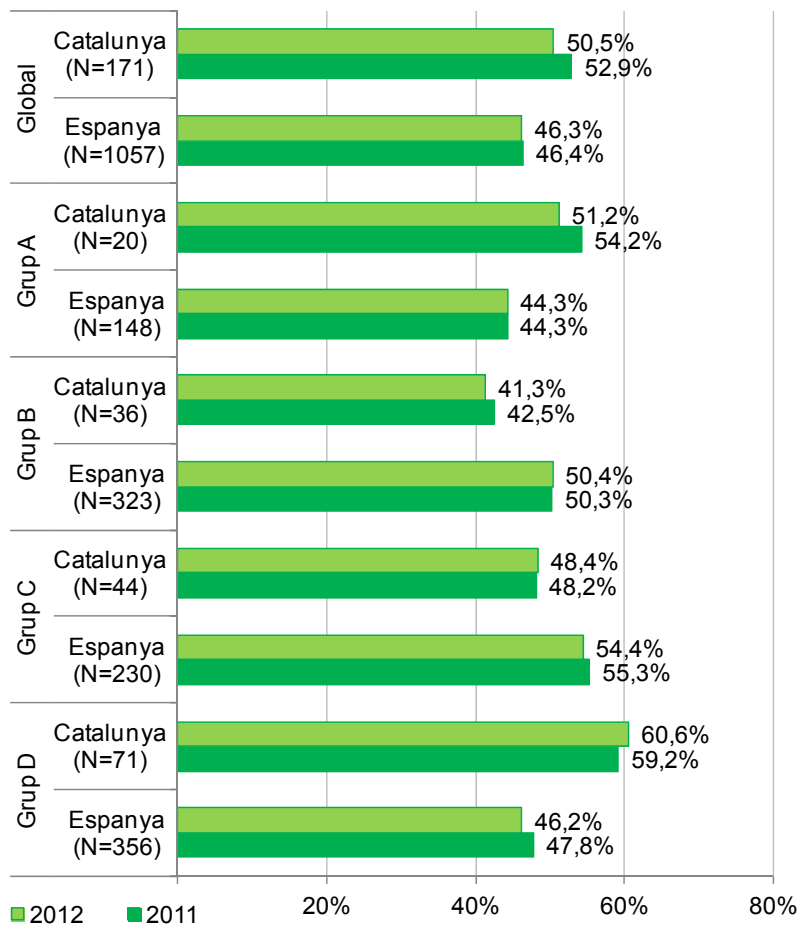
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	50,40%
A	20	51,19%
B	38	40,43%
C	45	48,56%
D	73	60,33%
Espanya	1.087	46,46%
A	152	44,53%
B	331	50,40%
C	235	54,38%
D	369	46,83%

Figura 22

Evolució de la ràtio d'ENDEUTAMENT de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

% Ràtio de Qualitat del deute = Deutes a curt termini / Total deutes

La **ràtio de qualitat del deute** analitza l'estructura del deute. Un valor reduït significa que el deute és de millor qualitat, pel que fa als terminis. En sentit contrari, un valor elevat significa un major pes del deute a curt termini, cosa que podria significar més perill d'insolvència i manca de liquiditat.

L'any 2012, la ràtio de qualitat del deute és del 67,5% per al conjunt de les empreses catalanes, i inferior per al conjunt de l'Estat, amb un valor del 62,4%.

La ràtio de qualitat del deute tendeix a disminuir a la vegada que disminueix l'import net de la xifra de vendes, i pren un valor màxim en les empreses catalanes del grup A (71,6%) i un valor mínim en les empreses catalanes del grup D (36,2%) (taula 25).

Entre el 2011 i el 2012, **s'observa un augment d'aquesta ràtio en tots els casos**, amb l'excepció de les empreses del grup D i de les empreses catalanes del grup B. L'augment al conjunt d'empreses de Catalunya i d'Espanya ha estat de 2,0 i 1,2 punts percentuals, respectivament (figura 23). Aquests increments continuen amb la tendència a l'alça iniciada l'any anterior (informe [2/2013](#)).

Taula 25

Ràtio de Qualitat del deute per cada grup definit (A, B, C i D), Catalunya i Espanya (any 2012). Valors percentuals.

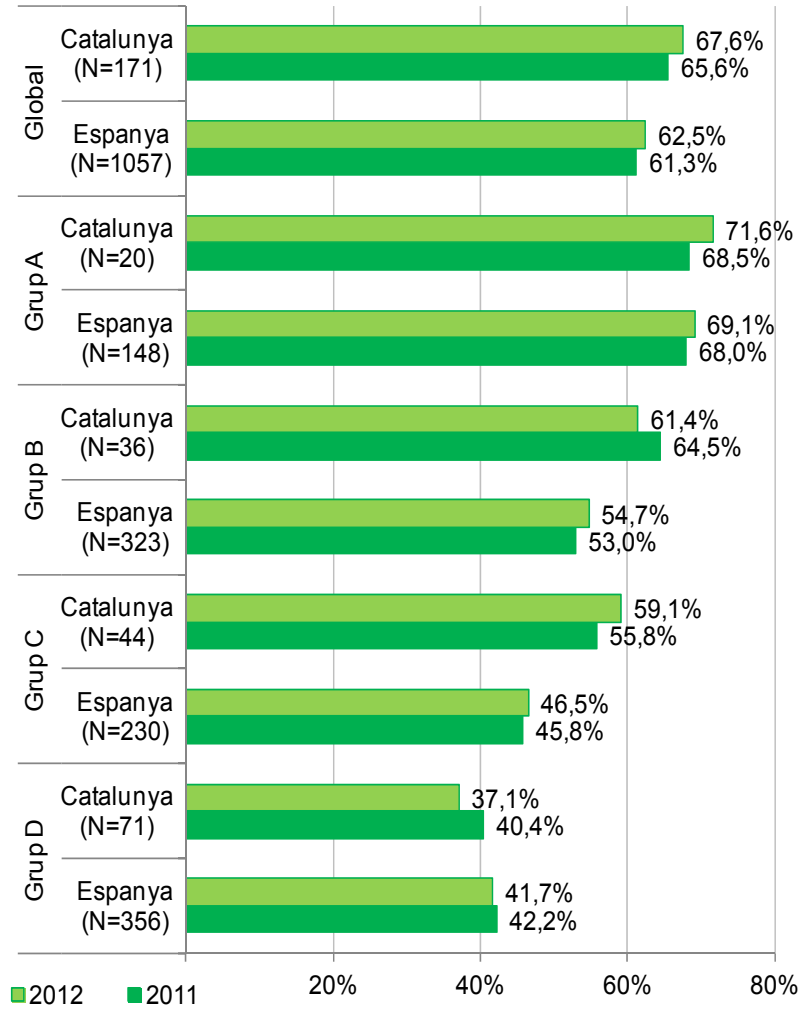
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

	N	2012
Catalunya	176	67,46%
A	20	71,60%
B	38	61,89%
C	45	59,19%
D	73	36,21%
Espanya	1.087	62,40%
A	152	68,90%
B	331	54,92%
C	235	46,54%
D	369	42,20%

Figura 23

Evolució de la ràtio de QUALITAT DEL DEUTE de les empreses de Catalunya, Espanya i dels 4 grups definits (A, B, C i D) (anys 2011-12)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de SABI

Conclusions

L'objecte d'aquest informe és l'estudi de l'estat economicofinancer de les indústries elaboradores de vi a Catalunya per a l'any 2012. A efectes de comparació, també es presenten les dades de les indústries vitícoles del conjunt de l'Estat espanyol, així com els resultats de les ràtios de l'any 2011.

Per a un major aprofundiment en l'anàlisi, el conjunt d'empreses a Catalunya i a Espanya s'ha dividit en 4 grups, la dimensió dels quals és en funció de l'import net de la xifra de vendes generades l'any 2012.

Del present estudi es desprenen un seguit de resultats i conclusions:

L'estructura del sector vinícola a Catalunya i a Espanya, presenta un elevat grau de concentració, especialment a Catalunya, amb un reduït nombre d'empreses que concentren una gran part de les vendes.

El 2012, els resultats econòmics de les empreses vinícoles catalanes i espanyoles han millorat respecte a l'any anterior. Un exemple d'aquesta millora és un resultat de l'exercici positiu per al conjunt d'empreses catalanes (l'any anterior el resultat de l'exercici va ser negatiu). No obstant això, respecte a les empreses espanyoles, s'observa com les empreses catalanes han reduït la seva participació en les vendes del conjunt estatal, així com en el valor afegit del total del sector.

Les ràtios econòmiques analitzades posen de manifest un increment en l'activitat comercial, malgrat que a Catalunya s'ha reduït lleugerament l'import net mitjà de la xifra de vendes. La millora en l'activitat comercial ve, doncs, determinada per una millora en la ràtio de rotació i en el valor afegit. A més a més, també s'observen millores en les ràtios de rendibilitat, tant econòmica com financera, així com en la ràtio de productivitat del personal. Pel que fa a les despeses, les ràtios analitzades es mantenen força estables.

D'altra banda, les empreses en general presenten ràtios de liquiditat i de solvència acceptables, malgrat un lleuger empitjorament de la qualitat del deute.

No obstant això, malgrat que l'evolució per al conjunt del sector no és desfavorable, caldria estar atents a l'evolució de les empreses més petites (grups C i D), ja que les seves rendibilitats són negatives i, a més a més, empitjoren respecte a l'any anterior. Especialment més greu és la situació de les empreses del grup D, atès que, a més a més, presenten nivells d'endeutament lleugerament superiors als recomanats.

